

Gorenjski Glas

PETEK, 28. MAJA 2021

LETO LXXIV, ŠT. 42, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gospodarstvo lani poslovalo slabše

V gorenjskem gospodarstvu se je lani zmanjšalo število zaposlenih, prav tako prihodki, neto čisti dobiček in neto dodana vrednost.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjsko gospodarstvo je lansko leto, ko je svet prizadela pandemija covida-19, razumljivo poslovalo slabše kot leto poprej, a po besedah Zdenke Kajdiž, vodje kranjske izpostave Ajpesa, podatki iz letnih poročil kažejo, da vseeno ni bilo tako slabo, kot so se bali. Trend se v zadnjih mesecih tudi spet izboljšuje, sta jo dopolnila direktorica Območne gospodarske zbornice za Gorenjsko Jadranka Švarc in vodja kranjskega zavoda za zaposlovanje Uroš Kopavnik.

Po še nerevidiranih podatkih je skoraj 5800 gospodarskih družb na Gorenjskem, ki zaposlujejo dobrih 45 tisoč ljudi, v letu 2020 izkazalo neto čisti dobiček v višini 214 milijonov evrov, kar je 37-odstotni padec. Skupaj so ustvarile 6,83 milijarde evrov prihodkov, kar je šest odstotkov manj, pri čemer so pri izvozu, ki predstavlja skoraj polovico čistih prihodkov od prodaje regije, zabeležili osem odstotni upad. Odhodki so se zmanjšali za dva odstotka na 6,57 milijarde evrov. Skupna neto dodana vrednost gospodarstva je lani znašala 1976 milijonov

evrov, štiri odstotke manj kot leto prej.

Gorenjski samostojni podjetniki, ki so lani zaposlovali skoraj 3800 ljudi, so v letu 2020 ustvarili 464 milijonov evrov prihodkov, za sedem odstotkov manj, in 428 milijonov evrov odhodkov. Njihov skupni neto dobiček je znašal 38 milijonov evrov, kar pomeni devet odstotni padec. Neto dodana vrednost je znašala 134 milijonov evrov in je padla za dva odstotka.

Zadruga so prihodke (131,1 milijona evrov) in odhodke (130,6 milijona evrov) lani povečale.

Turizem je bil lani med najbolj prizadetimi panogami: na Gorenjskem se je število tujih gostov znižalo kar za tri četrtine. Njihov izpad so vsaj nekoliko omilili domači gostje, ki jih je bilo za dobro polovico več. / Foto: Gorazd Kavčič

Za boljšo oskrbo s pitno vodo

Občina Tržič bo prejela evropska sredstva za projekt odvajanja in čiščenja odpadne vode, občini Preddvor in Naklo pa za projekt oskrbe s pitno vodo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odobrila evropska sredstva za projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Zgornje Save – Občina Tržič. Za 10,4 milijona evrov vreden projekt, ki ga bo izvajala Občina Tržič v okviru Dogovora za razvoj Gorenjske razvojne regije, bo Kohezijski sklad prispeval skoraj 2,5 milijona evrov.

V okviru projekta bo Občina Tržič zgradila kanalizacijsko omrežje v skupni dolžini 11.758 metrov – od tega bo 10.707 metrov

Kanalizacijski sistem se v občini Tržič zaključuje s Centralno čistilno napravo. / Foto: Primož Pičulin

gravitacijske kanalizacije in 1051 metrov tlačnega kanala. Občina bo v okviru projekta zgradila tudi deset črpališč. Z izvedbo naložbe se bo na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda priključilo 1560 prebivalcev v občini Tržič, kar pomeni, da bo po zaključku projekta priključenost na enotni kanalizacijski sistem v aglomeraciji Tržič 98,77-odstotna. »Nacionalni javni prispevek k projektu bo še približno 440 tisoč evrov. Občina Tržič bo skupno prejela skoraj 2,9 milijona evrov sofinanciranja,« je povedal župan Občine Tržič Borut Sajovic.

► 6. stran

Poklicni gasilci napovedali stavko

Predsedstvo Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije (SPGS) je na izredni seji sprejelo sklep o dvodnevni opozorilni stavki, saj naj bi na ministrstvu za obrambo že štirinajst mesecev zavračali in ignorirali zaveze o uvedbi položajnega dodatka in začetkih pogajanj o kolektivni pogodbi.

JASNA PALADIN

Količevo – Člani krovnega sindikata poklicnega gasilstva pri nas so v sredo na izredni seji sprejeli sklep o dvodnevni opozorilni stavki. Ta bo potekala od srede, 30. junija, od 6. ure zjutraj do

petka, 2. julija, do 7. ure zjutraj. Predsedstvo SPGS se je tako že preoblikovalo v stavkovni odbor, vodi ga predsednik SPGS Anton Drenik, njegov namestnik pa je David Švarc, sicer generalni sekretar SPGS.

► 2. stran

Priloga:

PREDDVOR

ŠPORT

Prvič za Veliko nagrado Gorenjske

V Komendi se je v soboto začela sezona kolesarskega pokala za mlajše kategorije, v nedeljo pa bo prvič potekala članska dirka Velika nagrada Gorenjske – GP Slovenija. Prijavljene so ekipe iz več kot dvajsetih držav.

8

KRONIKA

Brezdomcu sedem let za poskus uboja

Savo Trivunović je bil na kranjskem okrožnem sodišču obsojen na sedem let zavora, ker je konec lanskega leta v zavetišču za brezdomce v Kranju z nožem poskusil vzeti življenje sostanovalcu Antonu Maršiču.

10

CG+

S pasjo vprego do polarnega kroga

Luka Mušič se že več let ukvarja z vlečnimi psi in pasjimi vpregami. Z aljaškimi haskiji se je marca podal na 590-kilometrsko preizkušnjo na Švedskem. Kot pravi, je bila to le češnja na torti njegovega siceršnjega dela s psi.

11

CG+

Čas je za tekstil

V okviru Bienala tekstilne umetnosti BIEN 2021 se bo do 14. avgusta na prizoriščih in razstaviščih v Kranju, Radovljici in Škofji Loki predstavilo več kot osemdeset umetnikov, umetnic, oblikovalk, raziskovalk, kolektivov in ustvarjalnih študentskih skupin.

14

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri bo delno jasno s popoldanskimi plohami. V nedeljo bo spremenljivo z občasnim dežjem.

10/20 °C
jutri: delno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Novo življenje

Naša povezanost z naravo se kaže na vsakem koraku, še zlasti na našem čudovitem Gorenjskem. Si predstavljate življenje v velemestih, kjer so edine zelene oaze sredi asfaltne džungle parki? Kakšno srečo imamo, še posebej Gorenjci, da nam je dano živeti na tako zelenem in čistem delu Zemlje, kjer smo obdani z naravo in imamo svežega zraka, pitne vode in rodovitne zemlje dovolj. Zaradi omenjenega in ugodnih podnebni pogojev imamo možnost opazovati živali že, če se odpravimo na kratek sprehod. Zgodbo in fotografijo nam je tokrat poslala naša nova naročnica **Dragica Radman iz Medvod**, ki so jo očarale urne veverice.

Veverice

Veverice lahko srečujemo po gozdovih celotne Slovenije. Te simpatične živalce so pogoste tudi v mestnih parkih, še posebno tistih, ki so v bližini gozda.

Rjave, sive, črne ali rdečkaste, le trebušček imajo vedno bel ...

Prikupne veverice rada opazujem predvsem v bližnjih gozdovih. Če smo dovolj pozorni, lahko te ljubke živali opazimo kljub njihovi plašnosti. Veverice se namreč prehranjujejo skoraj vsak dan, jeseni pa jih lahko opazimo, kako nabirajo lešnike, orehe in drugo njim ljubo hrano za zimo. Dodaten razlog za opazovanje veveric je dejstvo, da so dejavne skozi celo leto, celo pozimi. Mati veverica gnezdo naredi iz vej in si ga mehko nastelje – z mahom in slamo, da mladičkov ne bi zeblo. Aprila veverica skoti od dva do sedem golih in slepih mladičev, ki spregledajo po devetih dneh. Gnezdo si splete v drevesnih krošnjah visokih dreves, najpogosteje iglavcev, ali pa si ga uredi v drevesni duplini. Včasih pa si veverice olajšajo delo tako, da preuredijo kar staro ptičje gnezdo, kar dokazuje, da te živali niso samo izredno živahne, ampak tudi iznajdljive. Če želimo opazovati gnezdenje veveric, je zelo pomembno, da se gnezdu ne približujemo preveč – zaradi plašnosti teh prijaznih živali. Gozdne veverice se za razliko od njihovih sorodnic v parkih, ki si jih včasih lahko ogledujemo čisto od blizu in jih tudi hranimo, seveda s primerno hrano, ljudi zelo bojijo in se v primeru, da v svoji bližini opazijo človeško družbo, počutijo precej nelagodno. Zato ne kukajmo v drevesne dupline, saj bi morebitno veveričjo družinico lahko nenamerno prestrašili.

Še vedno je čas, da nam tudi vi pošljete zapis o kakšni živali in njenem leglu. V zameno za vaš trud boste prejeli krpo iz mikrovlakn. Želimo vam prijeten sončen konec tedna, ki ga lahko izkoristite za sproščujoč sprehod v naravo.

Poklicni gasilci napovedali stavko

◀ 1. stran

»Naše stavkovne zahteve so hkrati zaveze ministrstva, ki smo jih z vlado uskladili že pred nekaj leti, a jih v zadnjih štirinajstih mesecih, od te sestave vlade, še niso uresničili. Gre za uvedbo položajnega dodatka za poklicne gasilce, do katerega bi morali biti upravičeni že najmanj tri leta, začetek pogajanj glede kolektivne pogodbe, da bomo tudi poklicni gasilci enkrat za vselej enaki, ter normativni del za dejavnost poklicnega gasilstva.« je zahteve poklicnih gasilcev na novinarski konferenci v Centru za zaščito in reševanje Domžale na Količevem po sredini izredni seji povzel Anton Drenik in poudaril, da so se za stavko odločili s težkim srcem, saj se zavedajo svojega poslanstva, a da so v tem videli edino rešitev. Poudarjajo, da občani njihove stavke ne bodo občutili, saj bodo še naprej reševali življenja in premoženje ter drugače pomagali, se pa med stavko ne bodo izobraževali in usposabljali. Če bo treba, bodo stavkovne aktivnosti tudi stopnjevali.

Poklicni gasilci vladi in pristojnim na obrambnem ministrstvu očitajo predvsem zavračanje kakršnega koli dialoga. »Stavke si ne želimo, a očitno je to edina pot. Pristojne na ministrstvu za

Poklicni gasilci so za konec junija napovedali dvodnevno opozorilno stavko.

obrambo z ministrom Toninom na čelu že več mesecev pozivamo k sestanku in temu, da uveljavijo stavkovne zaveze, a neuspešno. Že 14 mesecev izvajajo popolno ignoranco. To pomeni, da poklicni gasilci iz meseca v mesec niso deležni vsega tistega, kar je bilo z vlado že izpogajano. Do stavke bo konec junija dejansko prišlo, do takrat ima vladna stran še možnost, da preko socialnega dialoga svoje zaveze udejtanji,« je odločen tudi David Švarc.

Kot kaže, so z napovedjo stavke vendarle naleteli na odziv, saj so jim z

ministrstva dan pred novinarsko konferenco poslali vabilo na srečanje, ki je bilo včeraj. Obe strani imata do konca junija tako še vendarle možnost, da se o odprtih vprašanih dogovorita. Za več pojasnil smo zaprosili tudi ministrstvo za obrambo. Sporočili so nam, da je bila v ponedeljek imenovana nova pogajalska skupina, ki jo vodi novi državni sekretar Janez Žakelj. »MORS spoštuje socialni dialog. Priprav pogajalskih izhodišč smo se lotili zelo skrbno, pri čemer je ministrstvo v tem procesu bolj koordinator, saj so ustanoviteljice

zavodov poklicnih gasilcev občine. Tako so v tej skupini zastopana tudi vsa tri združenja občin. Če se spremeni pogoji financiranja poklicnih gasilskih zavodov, ima to direktni vpliv na proračune občin, zato se je teh pogovorov treba lotiti zelo skrbno in natančno. Iz sporazuma v letu 2018 je ministrstvo udeležilo tri od štirih zavez. Sedaj, ko je vlada imenovala pogajalsko skupino in ji dala mandat za pogovore s SPGS, se bodo pogovori začeli. Pri tem računam na konstruktivni dialog in uspešen dogovor,« je sporočil Janez Žakelj.

Vlada podaljšala večino ukrepov

Sedemdnevno povprečje okužb s koronavirusom je padlo pod tristo, kar je pogoj za prehod v zeleno fazo sproščanja ukrepov. Člani svetovalne strokovne skupine in vlada ostajajo previdni, epidemija je še razglašena. Občina Bohinj je na tretjem mestu med občinami po precepljenosti s prvim odmerkom.

SUZANA P. KOVAČIČ

Brdo pri Kranju – Sedemdnevno povprečje okužb s koronavirusom je v minulih dneh padlo pod tristo, v torek je znašalo 287, v sredo 288. Po posvetu s strokovno svetovalno skupino je vlada na sredini seji kljub izpolnjenim pogojem za prehod v zeleno fazo veljavnost večine ukrepov podaljšala do 6. junija. Predsednik vlade Janez Janša je dejal, da je glede na število precepljenih ter prebolevalnikov in trenutno epidemiološko stanje v državi možno pričakovati, da je razglasitev epidemije do sredine junija zadnja in bo lahko država prešla v prehodno obdobje, ko bo večina ukrepov odpravljena.

Za teden dni so podaljšane že znane omejitve in pogoji ponujanja kulturnih storitev, kolektivno uresničevanje verske svobode, zbiranje

ljudi, izvajanje javnega potniškega prometa, ponujanje in prodajanje blaga in storitev neposredno potrošnikom na področju vozil in vozil ter obvezna namestitve razpršilnikov za razkuževanje rok v večstanovanjskih stavbah.

Od ponedeljka bo kongresna dejavnost dovoljena pod nekoliko drugačnimi pogoji. Zaposleni in udeleženci bodo morali izpolnjevati pogoj PCT (preboleli, cepljeni, testirani), število oseb v zaprtih javnih prostorih in odprtih površinah s fiksnimi sedišči bo omejena na polovično zasedenost ...

Vlada je k pogojem vstopa v Slovenijo dodala temno rdeči in rdeči seznam držav, priznavajo se tudi negativni testi in dokazila o preboleli bolezni iz Srbije. Med izjemami, ki lahko vstopijo v Slovenijo brez napotitve v karanteno in brez

negativnega testa, so tudi otroci do 15 leta, ki potujejo v organizirani skupini v spremstvu vzgojitelja, učitelja ali skrbnika. Sprememba stopi v veljavo 30. maja.

Ukrep delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo je podaljšan do konca junija.

Trenutne epidemiološke razmere, stanje na trgu dela, ki je vezano na okrevanje gospodarstva, ter pozitivni odzivi delodajalcev nakazujejo na to, da je ukrep delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo še vedno potreben, zato je vlada sprejela njegovo podaljšanje do konca junija.

Delež pozitivnih izvidov PCR-testov je sicer v torek in sredo obakrat znašal dobrih

devet odstotkov. Včeraj je bilo hospitaliziranih 265 covidnih bolnikov, od tega 79 v intenzivni negi, umrli so še trije covidni bolniki. Po podatkih NIJZ je aktivnih okužb v državi nekaj manj kot 4800.

Občina Bohinj ima najboljšo precepljenost med gorenjskimi občinami, po večerajšnjih podatkih je s prvim odmerkom cepljenih 40,6 odstotka občanov in z drugim odmerkom 19,8 odstotka. Glede na odstotek prejetih prvih odmerkov cepiva je Bohinj na tretjem mestu med slovenskimi občinami, pred njim sta le občini Osilnica in Kostel.

Ta teden je bila količina dobavljenega cepiva proti covidu-19 sicer manjša od napovedane, nacionalni koordinator za logistični del akcije množičnega cepljenja Jelko Kacin pričakuje, da bo junija na voljo več cepiva.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **Ferdinand Stenovec iz Mavčič**.

Nove tehnologije za učinkovitejše delo nujnih služb

Kranjski Iskratel, poslovodeči partner raziskovalnega projekta 5G Varnost, v katerem sodelujejo še Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, Telekom Slovenije in podjetje OSI, je gostil inovacijsko-demonstracijski dogodek, na katerem so predstavili primere uporabe novih tehnologij na področju javne varnosti, zaščite in reševanja.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Raziskovalni projekt 5G Varnost se osredotoča na uporabo sodobnih mobilnih tehnologij pete generacije na področju javne varnosti, zaščite in reševanja, kar obsega celotno verigo od ponosrečenca do posredovalca. Ciljno je usmerjen v raziskavo in zasnovo nove arhitekture in ključne tehnologije za izvedbo dispečerskih storitev stroke javne varnosti in novo generacijo uporabniških aplikacij ter strategije za implementacijo takšnih aplikacij v virtualiziranem okolju 5G.

Dejan Šošter iz Telekoma Slovenije je pojasnil, da bodo omrežja 5G močno oblikovala industrijo in druge sektorje. »Izredno pomemben sektor, ki bo s 5G veliko pridobil, je javna varnost, pri tem pa bo ključna tudi jasno začrtana strategija države na tem področju. Mobilno omrežje za potrebe javne varnosti ima namreč izredno visoke zahteve po varnosti, razpoložljivosti, odzivnosti in robustnosti, kar 5G lahko zagotovi,« je dejal Šošter in dodal: »V naslednjem desetletju lahko pričakujemo razvoj širokopasovnih omrežij tudi na področju javne varnosti, hkrati pa počasen zaton omrežij, ki so zasnovana na ozkopasovnih tehnologijah.«

Na inovacijsko-demonstracijskem dogodku v Iskratelu je bilo prikazanih deset

V Iskratelu so predstavili primere uporabe sodobnih tehnologij pete generacije za izvedbo dispečerskih storitev na področju javne varnosti, zaščite in reševanja. / Foto: Gorazd Kavčič

različnih primerov uporabe, od klica v sili 112 s pomočjo t. i. aplikacije PEMEA, ki omogoča sinhronizacijo podatkov klicatelja med nujnimi službami, upravljanja prvih posredovalcev na intervenciji, individualnih in skupinskih klicev nujnih služb, zagotovitve neprekinjenega delovanja operativnega centra do iskanja in reševanja z droni na težje dostopnih območjih. »Za Iskratel je vitalnega pomena, da zasnuje portfelj dispečerskih rešitev nove generacije za operativne centre, nadzorne sobe ter centre poveljevanja in nadzora, ki so skladne z dejanskimi pričakovanji in potrebami uporabnikov, obenem

pa pravočasno preveri nove možnosti, ki jih prinašajo tehnologije pete generacije,« je poudarila Ana Robnik, svetovalka za raziskave in strateški razvoj v Iskratel. Gregor Smolej, upravljalec inovativnosti v Iskratel, je še poudaril, da je ravno vključevanje deležnikov s področja javne varnosti največja korist projekta. »Demonstracijski dan je že tretja inovacijska delavnica v sklopu projekta, ki smo jo organizirali z namenom predstaviti možnih uporab modernih tehnologij in pristopov z manj organizacijskimi in tehničnimi ovirami,« je dodal.

Simon Fabčič iz Gasilsko reševalne službe Jesenice

je kot potencialni uporabnik s področja javne varnosti dejal, da bi sodobne mobilne tehnologije olajšale delo zlasti pri množičnih intervencijah, ki jih na njihovem območju ni veliko. »Najšibkejša točka predstavljenih sistemov je po mojem mnenju redkost uporabe, posledično tudi nezadostno poznavanje sistema s strani uporabnikov, saj praktična uporaba ne bi bila dovolj pogosta. Tovrstne aplikacije bi bile morda najbolj uporabne za regijske nadzorne centre, ki koordinirajo celotno intervencijsko skupino, nas pa bi znale celo ovirati pri hitrem posredovanju,« je povedal Fabčič.

Novi tednik Domovina

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Včeraj je izšel novi slovenski politični tednik Domovina. Doslej je pet let izhajal na spletu kot portal Domovina.je, ki ga je, kot navaja odgovorni urednik Tino Mamič, mesečno obiskalo četr milijona različnih bralcev. Bralci ga zdaj dobivajo v roke tudi v tiskani izvedbi, od včeraj je dosegljiv na vseh prodajnih mestih. Izdajatelj je Zavod Iskreni.

Prva številka je izšla v nakladi 10.000 izvodov. Uredniška politika tednika zgolj nadaljuje že poznano s portala Domovina.je. »Uredništvo je zavezano vrednotam

demokracije in svobodnega tržnega gospodarstva. V tem je Domovina neulovljiva, saj jo kritizirajo mnogi oblastniki, tako svetni kot posvetni,« je pred izidom prve številke zapisal urednik Tino Mamič. Izid tednika je napovedal brezplačnik, ki ga je minuli četrtek dobilo več kot pol milijona slovenskih domov. Vsaj toliko izvodov je bilo natisnjenih in dostavljenih na Pošto Slovenije. Po Mamičevih besedah pa pritožbe ljudi iz več krajev kažejo, da veliko število natisnjenih izvodov sploh ni prišlo na svoj cilj. Po njegovem bi si to zaslužilo temeljito novinarsko raziskavo.

Podgoršek vodi osrednjeslovenski odbor

Kranj – Stranka Naša dežela, ki jo je ustanovila nekdanja predsednica DeSUS Aleksandra Pivec, je v Ljubljani ustanovila deželni odbor osrednjeslovenske regije, na katerem so začasnega predsednika imenovali Dejana Podgorška, sicer tudi generalnega sekretarja stranke. Na ustanovnem zboru so obravnavali tudi naloge in usmeritve odbora ter načrt postavitve lokalne mreže. Po poročanju STA so zdaj ustanovili devet deželnih odborov, nastajajo tudi lokalni odbori, stranka pa pripravlja tudi generalni program za državno raven. Stranka zdaj šteje okoli dva tisoč članov, po besedah predsednice pa se članstvo dnevno povečuje.

Znani letošnji občinski nagrajenci

Naklo – Občinski svetniki Občine Naklo so na sredini seji na predlog Komisije za priznanja potrdili letošnje občinske nagrajence. Priznanje Občine Naklo prejme Kulturno-umetniško društvo LIK Naklo, bronasto plaketo Občine Naklo prejmejo Peter Hkavc, Katja Rozman in Branko Bandelj, srebrno plaketo Občine Naklo prejme Dragica Perne, zlato plaketo Občine Naklo pa hotel Marišek Naklo. Podelitev priznanj bo junija na slavnostni akademiji ob občinskem prazniku.

k

KOMENTAR
CVETO ZAPLOTNIK

Prisilno in previdnostno varčevanje

Razmere, v katerih so se znašla gospodinjstva med epidemijo novega koronavirusa, so povzročile prisilno in previdnostno varčevanje.

Bruto razpoložljivi dohodek gospodinjstev v Sloveniji se je lani, v prvem letu epidemije novega koronavirusa, zaradi državnih ukrepov na trgu dela (dodatka za delo v času epidemije, delnega subvencioniranja skrajšanja delovnega časa, mesečnega temeljnega dohodka za samozaposlene, kmete in verske uslužbenke ...), socialnih ukrepov (solidarnostni dodatek za upokoјence, študente in druge ranljive skupine prebivalstva) pa tudi višjih pokojnin povečal in je bil glede na leto prej višji za 3,8 odstotka ali za 1,1 milijarde evrov, temu primerno so se povečale tudi vloge gospodinjstev v bankah, ki so lani dosegle rekordnih 23 milijard evrov. A čeprav se je razpoložljivi dohodek povečal, so ga gospodinjstva velik del usmerila v varčevanje in ne v potrošnjo. Številni državni ukrepi za zaježitev širjenja virusa, med drugim zaprtje precejšnjega dela trgovin z nenujnim blagom in turistično-gostinskih obratov ter omejeno delovanje dela storitvenih dejavnosti, so jim onemogočali zapravljanje in jih dobesedno prisilili k varčevanju, takšno (prisilno) varčevanje pa je do-

datno spodbudila tudi negotovost, ki je bila velika zlasti na začetku epidemije lani spomladi. Podatki Banke Slovenije so zgovorni: gospodinjstva so lani potrošila približno 2,6 milijarde evrov manj kot predlani, stopnja varčevanja pa se je glede na leto 2019 povečala za 11,7 odstotne točke, na 25 odstotkov.

Obseg bančnih vlog gospodinjstev se je zaradi prisilnega varčevanja lani povečal za več kot dve milijardi evrov. V bankah se dodatnega priliva niti niso posebej razveselili, saj se je zaradi posledic epidemije zmanjšalo tudi povpraševanje po posojilih, obseg potrošniških posojil se je lani, na primer, zmanjšal za 218 milijonov evrov. V zagati so se znašli tudi varčevalci – ali naj denar pustijo v banki, kjer obrestne mere krepko zaostajajo za stopnjo inflacije, ali se odločijo za bolj donosne, a tudi bolj tvegane oblike varčevanja – delnice, delniške vzajemne sklade, kriptovalute ...

Kako se bo razpletla »zgodba« s prisilnim in previdnostnim varčevanjem? Ko se bo epidemiološka slika izboljšala in bo država začela sproščati ukrepe, kar se že dogaja, bo »prisila« popustila in zasebna potrošnja, ki je pomembno gonilo gospodarske aktivnosti, bo spet porasla. In spet bo verjetno poraslo tudi povpraševanje po (potrošniških) posojilih ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci: Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Proti HPV bodo lahko cepljeni tudi dečki

Ljubljana – Od 25. do 31. maja poteka pod okriljem Zveze evropskih društev proti raku (ECL) tradicionalni Evropski teden boja proti raku. Članica ECL je tudi Zveza slovenskih društev za boj proti raku, ki letos v sodelovanju z Onkološkim inštitutom Ljubljana, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, Ministrstvom za zdravje in Državnim programom obvladovanja raka v tem tednu opozarja na pomen cepljenja proti humanim papilomskim virusom (HPV) pri obvladovanju raka. Okužba s HPV namreč povzroča različne rake in druge bolezni, tako pri ženskah kot pri moških. Raki, ki jih povzročajo okužbe s HPV, pa so najbolj preprečljivi med vsemi raki. V šolskem letu 2021/22 bodo v šestem razredu osnovne šole prvič po programu cepljenja proti HPV brezplačno cepili tudi dečke.

 MESTNA OBČINA
 KRANJ

Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj, na podlagi tretjega odstavka 194. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17, 175/20, v nadaljevanju: ZUreP-2) objavlja

JAVNO NAZNANILO

o javni razgrnitvi predloga Sklepa o ugotovitvi javne koristi za odkup oziroma razlastitev nepremičnin, potrebnih za rekonstrukcijo lokalne ceste LC 183241 Kranj–Hrastje

1.

Javno se razgrne predlog Sklepa o ugotovitvi javne koristi za odkup oziroma razlastitev nepremičnin, potrebnih za izvedbo gradnje in rekonstrukcije lokalne ceste LC 183241 Kranj–Hrastje (v nadaljevanju: Sklep), in sicer nepremičnin s parc. št.

- 446/1, 446/2, 447/2, 454/2, 455/5, 455/6, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478/1, 478/2, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489/2, 1098/7, 1110/2, 1110/3, 1111/2, 1111/3, vse k. o. 2120 Primskovo;
- 485, 486/1, 486/3, 543/1, 546/4, vse k. o. 2121 Klanec;
- 495, 497, 498, 499, vse k. o. 2123 Čirče;
- 47/4, 47/5, 47/6, 47/7, 47/8, 48/3, 48/8, 48/9, 48/10, 48/12, 51/1, 51/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 53/3, 54, 373/1, 394/2, 395/1, 395/2, 395/3, 396/2, 403, 404, 405/2, 406/2, 413, 415, 417, 419/2, 419/3, 419/6, 419/7, 420, 421, 577/1, 578, 579, 580, 581/1, 582, 584, 585/1, 585/2, 585/3, 586/1, 586/17, 586/18, 587/1, 588/3, 588/4, 588/5, 588/10, 588/11, 588/12, 589/2, 589/3, 589/4, 589/5, 589/11, 589/12, 589/13, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602/4, 602/5, 602/6, 602/8, 604/1, 605, 606, 607, 608, 609, 611/1, 611/2, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 620, 621, 622, 623, 625, 630, 639, 640/1, 640/2, 640/3, 683/3, 683/4, 684/1, 684/2, 794/2, 795, 796, 797, 798/1, 798/2, 809/1, 809/3, 809/4, 819/1, 819/2, 819/3, 820, 821, 825/2, 825/12, 827, 828, vse k. o. 2124 Hrastje, oziroma njihovih delov, potrebnih za rekonstrukcijo lokalne ceste Kranj–Hrastje, ki je nujno potrebna in v javno korist ter se bo izvedla po projektni dokumentaciji IDP Rekonstrukcija občinske ceste LC 183241 (Kranj–Hrastje) od G2-104 do Hrastja, izdelovalca CE DESIGN, Kidričeva cesta 4b, 4000 Kranj, projektanta Janeza Žure, u. d. i. g., iz meseca decembra 2019.

2.

Sklep bo javno razgrnjen od 31. 5. 2021 do 15. 6. 2021:

- v prostorih Mestne občine Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj, in sicer v tajništvu Oddelka za projekte (soba 2015), v času uradnih ur in
- na spletni strani Mestne občine Kranj na naslovu www.kranj.si.

3.

Javnost ima v času javne razgrnitve do 15. 6. 2021 možnost podati pripombe in predloge na razgrnjeno gradivo na način:

- pisno na mestu javne razgrnitve kot zapis v knjigo pripomb in predlogov,
- pisno po pošti, ki se pošlje na naslov: Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj s pripisom »Pripomba na javno razgrnitev rekonstrukcija LC 183241 Kranj–Hrastje« ali
- po elektronski pošti na elektronski naslov: mok@kranj.si, pri čemer se pod »zadeva« navede Pripomba na javno razgrnitev rekonstrukcija LC 183241 Kranj–Hrastje.

Mestna občina Kranj bo pripombe in predloge javnosti preučila, do njih zavzela stališča in o njih obvestila dajalce pripomb in predlogov.

4.

To javno naznanilo se objavi v Gorenjskem glasu in na spletni strani Mestne občine Kranj na naslovu www.kranj.si.

Številka: 371-150/2021-2

Datum: 26. 5. 2021

 Matjaž Rakovec
 Župan

Festival alpskega cvetja

Prihajajoči konec tedna se v Bohinju začneja tradicionalni, letos že petnajsti Mednarodni festival alpskega cvetja. Tokrat je rdeča nit dvotedenskega festivala rek Za vsako bolezen rož'ca raste, potekal pa bo delno v živo in delno virtualno.

MARJANA AHAČIČ

Bohinj – Prireditev se bo začela s petkovim uvodnim virtualnim dogodkom in nato še s sobotnim dogajanjem v živo. V Bohinjski Bistrici bodo tako med 8. in 15. uro pripravili tržnico z živo glasbo, pri vodnjaku v Nemškem Rovtu bodo ob 10. uri pokazali, katere divje rastline so primerne za pripravo hrane in kako, s parkirišča pred Gostilno Danica pa ob 16. uri organizirali čebelarstvo vodeno doživetje z naslovom Rajža do Rožičevega čebelnjaka. Delavnica in pohod sta plačljiva.

Sledi niz virtualnih dogodkov, med katerimi so različne delavnice za otroke in odrasle, predavanja, izobraževanja, okrogle mize in celo koncert v naravi pa tudi premiera filma o najdebelejši slovenski smreki Bohinjska kraljica, ki ga bodo pred spleta predavali v nedeljo ob 19. uri.

V torek v centru TNP Bohinj v Stari Fužini ob 16. uri organizirajo družinski

Obiskovalci festivala si bodo ogledali tudi pisane travnike.

sprehod po travniku z biologinjo, od 17. ure naprej pa bo tam na ogled razstava z naslovom Invazivne tujerodne vrste, naše nezaželene sosede.

V ponedeljek, 7. junija, bo ob 16. uri na sporedu strokovno vodenje po šotnem barju Goreljek, ob 17. uri pa v Centru TNP v Stari Fužini vezenje cvetličnih motivov; obe delavnici sta brezplačni, prav tako kot predavanje o vpeljavi pridelave ohranjalnih semenskih mešanic

za obnovo degradirane travne ruše v sredo, 9. junija, prav tako v centru TNP v Stari Fužini.

Festival bodo zaključili s sobotno tržnico z živo glasbo v Stari Fužini in virtualnim dogodkom drugi konec tedna v juniju.

Organizator Turizem Bohinj pri tem poudarja, da lahko obiskovalci na festivalu njihove pisane travnike, dišeče zelene gozdove, pestro mrežo pohodniških poti, dih jemajoče razglede,

dobrote in mojstrovine z lokalne tržnice ter okusne cvetlične menije v polni meri doživijo na organiziranih dogodkih ali individualno. V ta namen so pripravili digitalne vodnike, virtualne dogodke pa bodo domačini predstavili v slovenskem jeziku, pri čemer bodo nekateri izmed njih imeli angleške napise. Virtualni dogodki bodo objavljeni na spletni strani, dogodku na Facebooku in seznamu predvajanja na YouTubeu.

Začenjajo se Vurnikovi dnevi

Na dan obletnice rojstva arhitekta Ivana Vurnika, ko imajo v spomin na rojaka krajevni praznik, v Radovljici tudi letos pripravljajo sklop prireditev, ki osvetljujejo življenje in delo arhitekta in njegove žene slikarke Helene Kottler Vurnik.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V torek se z uvodno prireditvijo, na kateri bo krajane in goste nagovoril predsednik sveta krajevnih skupnosti Andrej Golčman, v arkadah pri cerkvi na Linhartovem trgu ob 18. uri začnejo letošnji Vurnikovi dnevi, prireditev, s katero v Radovljici zaznamujejo krajevni praznik, posvečen 1. junija 1884 rojenemu rojaku arhitektu Ivanu Vurniku. Uvodni slovesnosti bosta sledila razglasitev

zmagovalcev in odprtje razstave letošnjega Vurnikovega fotografskega natečaja v Galeriji Pasaža, v bližnji Šivčevi hiši pa odprtje razstave predlogov za ureditev Vurnikove spominske sobe, ki je nastala v sodelovanju Centra arhitekture Slovenije in Fakultete za arhitekturo. Obe razstavi bosta na ogled do konca junija, prihodnji petek bo v Plesni dvorani Radovljiške graščine še predstavitev predlogov za ureditev spominske sobe. Na posebni slovesnosti v

Baročni dvorani bodo tudi letos podelili Vurnikovo študentsko nagrado.

Osrednjo prireditev dopolnjuje še razstava zmagovalnega natečajnega predloga študentov fakultete za arhitekturo, ki so ob lanskim Vurnikovih dnevih pripravili projekt Vurnikove poti po Radovljici, in razstava kolažev Vurnikovih del, ki jih je leta 2014 oblikovala Rina Barbarič, v radovljiški knjižnici.

Letošnje Vurnikove dneve bo v petek, 11. junija, sklenilo

predavanje z naslovom Arhitekturna stičišča: Trajnostno vsak dan, na katerem bodo predstavljene izstopajoče prakse s področja urejanja prostora in arhitekture, ki pri svojem delovanju iščejo možnosti za sonaravni razvoj, ter vodena arhitekturna ekskurzija v Prekmurje, ki jo organizatorji načrtujejo za jesen. V Vili Podvin v Mošnjah pa pod vodstvom priznanega kuharskega mojstra Uroša Štefeli na ves mesec ponujajo Vurnikov degustacijski meni.

Podzemni ekološki otoki

Žirovnica – V Žirovnici so dobili prvi podzemni ekološki otok, pri katerem je več kot dve tretjini zbiralnice pod zemljo. Ima večjo prostornino kot sedanji zabojniki, namenjen pa je ločenemu zbiranju stekla, papirja in embalaže. Kot je pojasnil župan Leopold Pogačar, bodo postopoma zamenjali vse obstoječe ekološke otoke, letos bodo namestili še enega, zatem pa tri ali štiri na leto. Strošek preureditve znaša 13 tisoč evrov. Prednosti podzemnih ekoloških otokov so prihranek prostora, manj neprijetnih vonjav, pa tudi lepši videz, saj se odpadki zbirajo pod zemljo. Ob tem na Občini Žirovnica prosijo občane, naj pazijo na čistočo v okolici ekoloških otokov in naj embalažo zložijo, predvsem kartonaste škatle.

Prvi podzemni ekološki otok v Žirovnici

Na participativni proračun bo treba še počakati

Kranjski mestni svet na majski seji ni obravnaval točke o participativnem proračunu za leti 2022 in 2023. Mestna uprava sicer predlaga, da bi vsako leto za to namenili 625 tisoč evrov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na sredini seji z dnevnega reda presenetljivo umaknili točko, na kateri bi potrdili težko pričakovano uvedbo participativnega proračuna v Mestni občini Kranj za leto 2022 in 2023. O njegovi uvedbi se sicer v Kranju pogovarjajo že več let.

Mestna uprava predlaga, da občani za leti 2022 in 2023 odločajo o delu projektov, ki bodo izvedeni na območju njihovih krajevnih skupnosti. Zbiranje predlogov bi potekalo do 30. junija preko delavnic v posameznih krajevnih skupnostih, nato bi mestna uprava predlagane investicije

ovrednotila in preverila njihovo izvedljivost. Ko bi bili sestavljeni sezname predlaganih investicij, bi izvedli glasovanje občanov o njih po spletu in na terenu. Glasovali bi lahko občani od dopolnjenega 16. leta naprej, in sicer le za projekte v svoji krajevni skupnosti. Vsako leto bi za ta del investicij v občinskem proračunu namenili po 625 tisoč evrov, vse krajevnih skupnosti pa bi imele na voljo enako vsoto denarja, tj. okoli 24 tisoč evrov, kar je tudi najvišja vrednost enega projekta. Če skupna vrednost dveh projektov z najvišjim številom glasov ne presega omenjenega zneska, bodo izvedli oba.

Za umik te točke z dnevnega reda sta se med drugim

zavzela Zoran Stevanović (Resni.ca) in Boštjan Trilar (Več za Kranj), ker da je mestni svet sklep o uvedbi participativnega proračuna sprejel že leta 2016 in da ga lahko mestna uprava začne takoj izvajati. Mirko Tavčar, vodja sektorja za finance in splošne zadeve, je pojasnil, da ta sklep ni izvedljiv, ker ne določa zneska, namenjenega participativnemu proračunu, in posameznih območij, za katera bodo prebivalci odločali o izvedbi projektov.

Barbara Gunčar (SLRP) je ugotavljala, da predlagana metodologija ni ustrezna in jo je treba popraviti. Tudi Igor Velov (LRK) je predlagal dodatno usklajevanje med svetniškimi skupinami

in sprejem sklepa na junjski seji. To bi bilo po besedah podžupana Janeza Černeta (SD) lahko prepozno, če bi želeli, da bi participativni proračun začeli izvajati že v prihodnjem letu. Velov je odgovoril, da lahko župan skliče izredno sejo in s tem pospeši postopek. Manja Zorko (SD) pa je pojasnila, da se je sosvet za krajevnih skupnosti strinjal s predlagano metodologijo priprave in višino participativnega proračuna ter da si v krajevnih skupnostih želijo čimprej sprejeti participativnega proračuna. Kakorkoli že, mestni svetniki bodo o uvedbi participativnega proračuna, metodologiji priprave in njegovi višini odločali na naslednji seji.

Sanacija trga v Kranjski Gori

Kranjska Gora – Občina Kranjska Gora ima v letošnjem proračunu planirana finančna sredstva za sanacijo trga v Kranjski Gori. Dela že potekajo, zaključila se bodo predvidoma do 18. junija. V času izvedbe bo uporaba površine trga motena, zato na občini prosijo za razumevanje in potrpljenje. Dostop intervencijske službe in do hiš bo omogočen, prav tako bo možen dostop iz smeri hotela Razor. Sanacijo izvaja podjetje Teleg-M iz Ljubljane.

Sofinancirali bodo obnovo kulturne dediščine

Preddvor – Občinski svet v Preddvoru je sprejel pravilnik Pravilnik o sofinanciranju projektov varovanja kulturne dediščine v občini. S tem naj bi uredil področje obnove kulturnih spomenikov državnega ali lokalnega pomeni v zasebni lasti. Lastniki nepremičnin, na katerih stoji kulturni spomenik državnega ali lokalnega pomeni, so namreč te morali obnavljati z lastnimi sredstvi ali je obnovo financirala občina z donacijskimi sredstvi. Po pregledu Skupne službe za revizijo v letu 2018 je bilo dano priporočilo, naj sprejmejo pravilnik, ki bo omogočal sofinanciranje teh kulturnih spomenikov preko javnega razpisa. To so zdaj naredili, pravilnik je podlaga za pripravo razpisa, merila pa se bodo sprejemala naknadno pred objavo razpisa.

OGLASNO SPOROČILO

Stari ste toliko, kot je stara vaša hrbtenica

Nado center zdravja v Ljubljani uspešno deluje dobri dve leti in je v slovenskem prostoru že uveljavljeno ime. Svoj koncept zdravljenja bolečin v hrbtenici za kvalitetno življenje brez bolečin je razvil in uvedel Bernard Nikšič - Nado, magister fizioterapije, ki je v minulih dveh desetletjih postavil mrežo več Nado centrov zdravja na Hrvaškem. Odpravljanje bolečin v hrbtenici v osnovi poteka z neoperativno dekompresijsko terapijo, ki odpravlja vzroke težav, kar je ključnega pomena. Tudi marsikatera operacija se s tem lahko prepreči.

Direktor Nado centra zdravja v Ljubljani je Gorenjec Matjaž Jelovčan, ki skrbi za poslovni del, medtem ko neposredno s strankami

Matjaž Jelovčan / Foto: Tina Dokl

poleg magistra fizioterapije Nikšiča, ki ob prvem obisku opravi temeljit enourni pregled, terapije izvajajo izključno strokovno podkovani diplomirani fizioterapevti in diplomirani kineziologi. Kot dodaja Jelovčan, imajo v Nado centru zdravja v Ljubljani naj sodobnejšo opremo, izobražen kader in konkurenčne cene. Inovativnost pa je ključ

V Nado centru zdravja v Ljubljani terapije izvaja izključno strokovno izobražen kader. / Foto: Tina Dokl

do uspeha – v še večje zadovoljstvo njihovih strank. Pred epidemijo covid-19 so za še bolj celostno obravnavo dodali vaje za hrbtenico, ki pa jih bodo v naši novi normalnosti zaradi omejevanja medosebnih stikov prenesli tudi na splet. Kot pravi taoistična modrost, smo stari toliko, kot je stara naša hrbtenica. Še zlasti za starejše po letih, ki imajo težave z bolečinami v hrbtenici, pa nimajo dostopa do spleta, so skupaj z Ortopedijo Košak in e-coopEdom razvili poseben program vaj na priročni mali tablici. Ta je zelo enostavna za uporabo, v programu je nazorno prikazanih več vaj in njihovo pravilno izvajanje (prikazujejo jih fizioterapevti in kineziologi), vsaka vaja traja približno trideset sekund. Že se veselijo dneva, ko bodo tablico dejansko lahko ponudili v vsak dom. Tablico s programom Vaje za hrbtenico brez bolečin so prvič uspešno predstavili stroki na nedavnem digitalnem ortopedskem kongresu, ki ga je soorganiziral Nado center zdravja.

NADO CENTER ZDRAVJA D.O.O., ZALOŠKA CESTA 167, LJUBLJANA

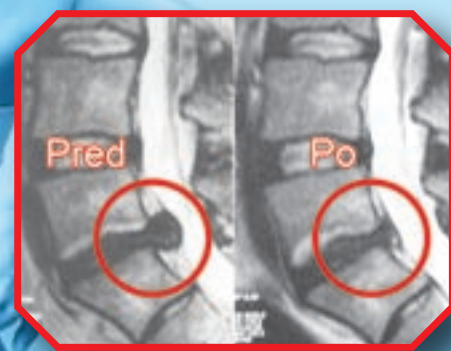
NADO
CENTER ZDRAVJA

+386(0)1 235-1-999 PON-PET, 08:00-17:00
Zaloška cesta 167, LJUBLJANA • info@nado.si • www.nado.si

CENTER ZA DEKOMPRESIJSKO TERAPIJO HRBTENICE V SLOVENIJI

IMATE
BOLEČINE
V HRBTU?

MI IMAMO
REŠITEV!

Neoperativna Dekompresijska Terapija Hrbtenice (DTH) zdravi:

- ✓ bolečine v hrbtenici
- ✓ diskus hernijo
- ✓ spondilolistezo
- ✓ skoliozo
- ✓ mravljinca v rokah in nogah
- ✓ išias
- ✓ degenerativne spremembe diska
- ✓ vrtoglavico in glavobole
- ✓ artrozo majhnih sklepov
- ✓ športne poškodbe

DTH - znanstveno dokazana kot najbolj učinkovita terapija pri degenerativnih spremembah na hrbtenici.

Za boljšo oskrbo s pitno vodo

► 1. strani

Kot je še dejal župan Sajo-
vic, bo vzporedno s tem Ob-
čina Tržič obnovila še okrog
pet kilometrov vodovodov,
na koncu projekta pa bo na
teh trasah tudi okrog pet
kilometrov obnovljenih lo-
kalnih cest in tudi kar nekaj
pločnikov, med njimi naj-
teže pričakujejo pločnik v
Snakovem v Križah, kjer se
bo urejal tudi odsek državne
ceste in uredilo meteorno
odvodnjavanje. Projekt bo v
celoti potekal na 34 odsekih,
za kar je občina že pridobila
več kot dvajset gradbenih do-
voljenj in nekaj sto služnos-
ti, postopek priprave je trajal
več let in je občina v to že vlo-
žila skoraj en milijon evrov.
»Občina je tudi že izvedla
javno naročilo za izbiro iz-
vajalca del, ponudbe so bile
relativno ugodne, eden od
neizbranih ponudnikov pa
se je pritožil na državno re-
vizijsko komisijo. Kot župa-
na me v imenu občine oseb-
no prizadene, da se v času po
izhodu iz epidemije in med
gospodarsko krizo, ko se vse
tudi draži, izgublja dragoce-
ni čas. Vsaj tri mesece ključ-
ne gradbene sezone bomo
izgubili in mi je žal, da se
medsebojna obračunavanja

velikih gradbincev odvijajo
na plečih slovenskih občin,«
je povedal župan Občine Tr-
žič Borut Sajovic.

Evropska sredstva so odo-
brena tudi za projekt Oskr-
ba s pitno vodo na obmo-
čju Zgornje Save – 4. sklop
DRR. Za dobre tri milijone
evrov vreden projekt, ki ga
bosta izvajali občini Preddvor
in Naklo v okviru Dogovora
za razvoj Gorenjske razvojne
regije, bo Kohezijski sklad
prispeval 943 tisoč evrov.

V okviru projekta bosta ob-
čini Naklo in Preddvor zgra-
dili 6828 metrov vodovod-
nega sistema – od tega bo
večina, 5941 metrov, v ob-
čini Preddvor, kjer bo zgra-
jeno tudi prečrpališče, med-
tem ko bo Občina Naklo zgra-
dila 887 metrov povezovalne-
ga vodovodnega sistema Tr-
žič–Naklo. Kot je povedal žu-
pan Občine Naklo Ivan Meg-
lič, bo šlo del sredstev še za
gradnjo in napajanje vodoh-
rana Duplje.

Naložba bo omogočila, da
se bo na javno vodovodno
omrežje priključilo 195 pre-
bivalcev v občini Preddvor,
boljše oskrbe s pitno vodo
pa bo deležnih 22.197 prebi-
valcev iz občin Kranj, Naklo,
Šenčur in Preddvor.

Digitalizacija v občinah

JASNA PALADIN

Kamnik – Občina Kamnik
se je pridružila konzorciju
enajstih občin in se prijavi-
la na javni razpis Ministrstva
za javno upravo, ki sofinanci-
ra projekte, ki spodbujajo di-
gitalizacijo lokalnih skupnos-
ti. Občine v konzorciju so pri-
javile projekt SMART Life –
Sodobno Mesto za Aktivno,
Razvojno in Trajnostno živ-
ljenje, dokumentacijo, pot-
rebno za razpis, pa so kam-
niški občinski svetniki pred
kratkim potrdili na dopisni
seji. Občina Kamnik si od
projekta obeta tri pridobitve

– sistem, ki bo opozarjal na
morebitne izgube vodnih vi-
rov na javnem vodovodnem
omrežju, merilec kakovosti
oz. onesnaženosti zraka in
digitalizacijo turističnih pro-
duktov z digitalnim vodičem.
V okviru projekta bo Občina
Kamnik upravičena do naku-
pa enega senzorja kakovosti
zunanjega zraka in petih sen-
zorjev pretoka v vodovodni
cevi. Ocenjena vrednost ce-
lotnega projekta do vključno
leta 2023 znaša 1,4 milijona
evrov, za Občino Kamnik pa
skupaj dobrih 258 tisoč evrov,
pri čemer bo občina morala
zagotoviti 46 tisočakov.

Največ vlog za kmetijsko pridelavo

Kranj – Mestna občina Kranj je
slabih 139 tisoč evrov od skupno
153.400 evrov, ki jih letos namenja
za razvoj kmetijstva, gozdar-
stva in podeželja, na prvem odpi-
ranju vlog razdelila med 139
upravičencev, ki so se prijavi-
li na februarški razpis. Za nalož-
be v kmetijsko pridelavo je prispelo
86 vlog, 37 za gozdarstvo, 15
za naložbe na področju dopolnilnih
dejavnosti na kmetijah ter po
ena vloga za ohranjanje kulturne
dediščine na kmetiji in za
delovanje kmetijskih društev.
Ena vloga je bila zavrnjena zaradi
neizpolnjevanja pogojev. Glede na
število vlog in razpoložljiva
sredstva znaša maksimalni odob-
reni znesek za kmetijsko pri-
delavo, ohranjanje kulturne dediš-
čine in dopolnilne dejavnosti
1502,10 evra, za gozdarstvo 1001,40
evra, za kmetijska društva pa
tisoč evrov. Razpis je odprt do
10. septembra, tako da bodo
preostala sredstva za podporo
šolanju in delovanju kmetijskih
društev razdelili po drugem odpi-
ranju vlog.

Vzdržljivost za življenje

V Kranju je potekala že peta konferenca KR Za starejše z vsebinami za večjo kakovost življenja starejših in dolgoživi družbi. Tokrat je bil poudarek na aktualnih izzivih, povezanih z epidemijo.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj – Kot je v Medgenera-
cijskem centru Kranj, kjer je
potekala že peta konferen-
ca KR Za starejše, poveda-
la direktorica Ljudske uni-
verze Kranj Mateja Šmid,
je namenjena srečanju sta-
rejših, da prisluhnejo vsebi-
nam o doseganju aktivnega
načina življenja v tem staro-
stnem obdobju in da se sli-
ši tudi njihov glas. Lani je-
seni je bila v Kranju spreje-
ta strategija varstva stari-
ših, kar je nujno v današnji
dolgoživi družbi. V času epi-
demije pa se je starejša ge-
neracija znašla pred novimi
izzivi in tudi vsebina toka-
rne konference jim je dala
zanimive in uporabne in-
formacije o tem, kako oh-
ranjati vzdržljivost za polno

življenje v spremenjenih
razmerah in si tako izbolj-
šati kakovost življenja. Ude-
ležence je pozdravil tudi
podžupan Mestne občine
Kranj Robert Nograšek, ki
je dejal, da si v občini priza-
devajo, da bi dobro poskr-
beli za starejšo generacijo.
V zvezi s tem je napovedal,
da na Planini urejajo dnev-
ni center za starejše, na Zla-
tem polju pa je že priprav-
ljeno zemljišče za gradnjo
doma starejših, ki bo ver-
jetno nastal v javno-zaseb-
nem partnerstvu.

Druženje poživlja duha
in daje upanje, je misel pa-
tra dr. Karla Gržana, ki v
Kranju sicer ob tej prilož-
nosti ni gostoval v živo, pač
pa po videoposnetku. Po-
govor z njim je vodila Slavi-
ca Bučan. Beseda je tekla o

Pomenek Mateje Šmid s kranjskim zdravniškim parom dr. Tatjano Dolenc Veličkovič in dr. Milivojem Veličkovičem Peratom / Foto: Tina Dokl

izolaciji starejših v času epi-
demije, ko so bili prikrajša-
ni za bližino soljudi, to ob-
dobje pa je pri mnogih pus-
tilo globoke posledice. Pater
Gržan je kritično ocenil raz-
mere, v katerih bi poleg ura-
dnih govorcev ob komuni-
ciranju ukrepov potrebovali
tudi »svet modrecev«, ki
bi presodil, kaj je resnično
smiselno in kaj manipulaci-
ja, ki v ljudeh vzbuja strah in
tesnobo. Pozval je k upora-
bi lastne pameti in k iskanju
načina, kako se v takih oko-
liččinah notranje okrepi-
ti. O tem, kako ohraniti smisel
življenja tudi med pandemi-
jo, je spregovorila tudi psi-
hiatrinja Anja Kokalj Palan-
dačič, dr. med., spec. psih.
Zanimiv je bil pogovor s

kranjskim zdravniškim pa-
rom dr. Tatjano Dolenc Veli-
čkovič in dr. Milivojem Veli-
čkovičem Peratom, aktiv-
nima upokojencema. Ude-
leženci so prisluhnili nju-
ni življenjski zgodbi in tudi
temu, kako pomembno je v
starosti druženje ter telesna
in umska aktivnost, ne pa da
se starejši osamijo pred tele-
vizorjem. Sodelavki Ljudske
univerze Kranj Renata Dob-
nikar in Mojca Rozman sta
predstavili vsebine o izme-
njava starejših v Evropi in o
raziskovanju, ki uči in zdru-
žuje. Udeleženci so nada-
ljevali s pomenkom v sku-
pinah, med konferenco pa
med drugim spoznavali tudi
različne tehnike razgibava-
nja in sproščanja.

Med konferenco so se udeleženci tudi razgibali in spoznavali tehnike sproščanja. / Foto: Tina Dokl

Preddvor v torek praznuje

Občina Preddvor bo v torek, 1. junija, s slavnostno akademijo zaznamovala letošnji občinski praznik. Junija se vračajo tudi nekatere tradicionalne prireditve.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Preddvor – Preddvor se 1. ju-
nija spominja prve sloven-
ske pisateljice, pesnice in
skladateljice Josipine Ur-
bančič - Turnograjske, ki je
bila v 19. stoletju, ko je v viš-
jih slojih prevladoval nem-
ški jezik, tudi narodno zave-
dna Slovenka. Čeprav je Tur-
nograjska umrla stara ko-
maj 21 let, je zapustila pre-
cejšnjo literarno zapuščino.

Na dan občinskega pra-
znika bo ob 18. uri v
preddvorskem kulturnem
domu slavnostna akademi-
ja. Osrednja gosta bosta Ta-
nja Šubelj in Florjan Sušnik
iz Zavoda za turizem in kul-
turo Grof in Grofica, nova
preddvorska »graščaka«. Na
slovesnosti bodo podelili
tudi dve občinski priznanji.

Veliko plaketo so posmrtno
namenili letos preminule-
mu dr. Vladimirju Žumru.
Dr. Žumer, sicer dolgole-
tni direktor Arhiva Republi-
ke Slovenije, doma na Zgor-
nji Beli, je z Občino Preddvor
sodeloval od njenega nastan-
ka, najprej pri pripravi občin-
skih simbolov, nato pa leta
1999 in 2017 pri obeh zbor-
nikih občine. Ključno vlogo
je skupaj z ženo Francesko
imel pri vključitvi Preddvo-
ra v slovensko Jakobovo pot,
ki jo je trasiral leta 2019. S
svojim znanjem in izkušnja-
mi je bil tudi dragocen svet-
valec prejšnjemu županu in
njegovim sodelavcem.

Grb Občine Preddvor po
sklepu župana pa bo prejela
ddd. Mira Delavec Touhami
za izjemen prispevek k ohr-
nanju kulturne dediščine

Preddvora. Prav ona je na-
mreč največja poznavalka živ-
ljenja in dela Josipine Turno-
grajske, poleg nje pa proučuje
tudi druge literarne osebnosti
in zgodovino domačega kra-
ja. Kulturno društvo Josipine
Turnograjske, ki ga vodi, pa je
letos v sodelovanju z Občino
Preddvor in Zavodom za tu-
rizem Preddvor tudi organi-
zator mednarodnega simpo-
zija ob 190. obletnici rojstva
Matije Valjavca in 222. oble-
tnici rojstva (in 165. obletni-
ci smrti) Matije Nagliča, ko
se bo vrsta domačih in tujih
strokovnjakov dotaknila živ-
ljenja in dela dveh literatov
izpod Storžiča. Simpozij bo
4. junija trajal ves dan, ob 18.
uri pa ga bodo sklenili s sveča-
no prireditvijo, na kateri bodo
predstavili tudi obsežen zbor-
nik. Tega dne bodo v krajevni

knjižnici odprli razstavo Ma-
tijejev rod svojemu vzorniku, v
soboto, 5. junija, bodo ob 10.
uri priredili pohod po Literar-
ni poti pod Storžičem.

V Preddvoru bodo juni-
ja nadaljevali z več prazni-
ku posvečenim prireditvam,
ki so v preteklem letu zara-
di epidemije odpadle ali bile
okrnjene. Med drugim bodo
imeli obiskovalci v nedeljo,
20. junija, priložnost spoz-
navati Preddvor z dnevom
odprtih vrat in brezplačnim
vodenjem po znamenitostih
Preddvora. V četrtek, 24. ju-
nija, skavti vabijo na Večer
ognja in poezije, v soboto,
26. junija, bo v cerkvi sv. Pe-
tra že tradicionalna maša za
domovino s kulturnim pro-
gramom, v nedeljo, 27. juni-
ja, pa znova Petrov sm'n in
folklorni festival.

Uredili bodo tudi kanalizacijo

V Arboretumu Volčji Potok imajo po zahtevnem letu, ko so bili zaradi epidemije tudi zaprti za obiskovalce, vrsto načrtov, tudi večjih investicij.

JASNA PALADIN

Volčji Potok – »Epidemijo smo dobro preživeli, uspelo nam je racionalizirati stroške in se tudi v miru vprašati, kaj v takih razmerah sploh lahko in zmoremo narediti,« pravi direktor javnega zavoda Arboretum Volčji

Potok, ki je javnosti skupaj s sodelavci in partnerji na nedavni novinarski konferenci predstavil, kakšno leto načrtujejo.

Skupaj z ustanoviteljem, ministrstvom za kulturo, in ob podpori Zavoda za varstvo kulturne dediščine imajo v načrtu več posegov,

ki bodo pomembno vplivali na nadaljnji razvoj parka. Že poleti se bodo lotili gradnje kanalizacije v osrednjem delu parka in na javni kanalizacijski sistem tako povežali tudi paviljon, v katerem je gostinski lokal, Bolково galerijo in otroško igrišče. Projekt je ocenjen na približno

50 tisoč evrov. Končno bodo celovito uredili tudi paviljon, ga priklopili na vso infrastrukturo in v njem uredili gostinski lokal, ki bo ustrezal vsem standardom. Najemnika, ki bo vodil gostinško ponudbo, bodo izbrali z javnim razpisom. Še letos bodo uredili novo programsko pot, ki bo vodila od vhoda v park do stare uprave in bo narejena iz pranege betona. »Gradbeno dovoljenje že imamo, ta pot pa bo bistveno bolj prijazna tudi invalidom. V zgodovinskem delu parka in v vseh drugih predelih poti ostajajo pečene,« poudarja Ocepek.

Kar pol milijona evrov je vreden dvoletni projekt postavitve novega rastlinjaka, velikega šestdeset krat devet metrov, ki bo svoje mesto našel v neposredni bližini stare uprave, vanj pa bodo preselili program metuljev, orhidej, kaktusov in sredozemskih rastlin. Rastlinjak

Direktor Arboretuma Volčji Potok Aleš Ocepek

so imeli v načrtih že vrsto let, zdaj pa so se zaradi visokih stroškov odločili začasni objekt, za katerega so tudi že pridobili gradbeno dovoljenje. Prav tako dvoletni projekt, vreden vsaj sto tisoč evrov, je posodobitev in razširitev otroškega igrišča, ki ga bodo oblikovali po meri uporabnikov. S posebno anketo so za želje namreč vprašali najmlajše.

Pripravljajo tudi vrsto dogodkov. V petek, 11. junija, bodo v prostorih stare uprave odprli intermedijsko razstavo z naslovom Vrtnice, s katero bodo te cvetlice obiskovalcem skušali predstaviti v 4D-tehniko in s pomočjo sodobnih naprav. V izvajanju je tudi projekt Cvetlična

kultura podeželja, s katerim želijo obiskovalcem približati rastline, ki so nekdaj krasile podeželske vrtove predvsem v 19. stoletju. Pri tem veliko pozornost namenjajo preučevanju cvetličnih motivov s slik Marije Auersperg Attems, ki je slikala rastline s svojega grajskega vrta in jih na ta način dokumentirala. V zvezi s tem so postavili tudi razstavo Cvetočna pot Marije Auersperg Attems, ki jo spremlja še ena novost v parku – zvočni vodiči, ki se na pametnih telefonih obiskovalcev aktivirajo s QR-kodo.

V parku bodo to poletje znova pripravili tudi filmske večere in koncerte z naslovom Mozart v rozariju ter še vrsto drugih dogodkov.

V bližini stare uprave bodo postavili nov rastlinjak.

V bolnišnici iščejo okrepitve

V jeseniški bolnišnici so posneli zabaven videospot, s katerim v svojo ekipo želijo privabiti zlasti mlade.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Jeseniški amaterski igralec Boštjan Smukavec - Bifti je kot glavna sestra Brane zvezda novega zabavnega videospota, s katerim v Splošni bolnišnici Jesenice želijo v svojo ekipo privabiti nove moči, zlasti mlade. Kot pravijo, se tako kot mnoge bolnišnice srečujejo z nenehnim pomanjkanjem kadra, predvsem v zdravstveni negi. »Da bi pritegnili mlade, pa seveda tudi ostale, smo posneli kratko

povabilo, da se nam pridružijo. Nenehno razmišljamo, kako bi pritegnili kader, primanjkuje nam srednjih in diplomiranih medicinskih sester, ponujamo tudi možnost štipendiranja,« je povedala Maja Valjavec iz bolnišnice. Novim močem v ekipi ponujajo veliko znanja in izkušenj, delo v simpatičnem kolektivu, možnost napredovanja ...

V videospotu kot članice »športne ekipe glavne sestre Braneta« nastopajo tudi tri prave medicinske sestre:

Anja Novak, Anja Silvester in Manca Košelnik, ki so se ob snemanju zelo zabavale. Da so z videospotom zadel žeblico na glavico, dokazuje tudi odziv na Facebooku. »Letos septembra grem na zdravstveno šolo Jesenice, tako da pridem čez štiri leta!« se glasi eden od zapisov. Za inovativnost pa jim je čestitala tudi Monika Ažman, predsednica zbornice medicinskih sester. Videospot je na ogled na Facebooku, Instagramu in spletni strani bolnišnice.

Videospot z glavno sestro Branetom je na ogled na Facebooku, Instagramu in internetni strani bolnišnice.

Raycap

Smo uspešno mednarodno podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo napetostnih zaščit.

Zaradi pridobitve novih projektov v svoj kolektiv vabimo večje število zaposlenih na različnih delovnih mestih:

- PROIZVODNJA,
- SKLADIŠČE,
- KONTROLA,
- OPERATERJI V PROIZVODNJI.

Delo se opravlja na sedežu podjetja v PC Žeje pri Komendi in PC Stegne, Ljubljana.

Za dodatne informacije pokličite 01/5003-294.

Veseli bomo, če se nam pridružite!

Kratko prijavo z življenjepisom nam pošljite na hr.komenda@raycap.com

Vaterpolisti Kamnika dobili tudi drugo tekmo

Kamnik – V sredo so vaterpolisti VD Calcit Kamnik in AVK Triglav v Kamniku odigrali drugo finalno tekmo končnice državnega članskega prvenstva, ki se igra na tri zmage. Po streljanju kazenskih strelav so bili z 9 : 8 (1 : 2, 2 : 1, 1 : 0, 2 : 2) znova uspešnejši Kamničani in v zmagah povedli z 2 : 0. Tekmo so sicer bolje začeli triglavci in dobili prvo četrtino. Pred zadnjo četrtino je bil izid izenačen in tako je ostalo vse do njenega konca. V loteriji kazenskih strelav so imeli domačini večjo srečo. Tretja, morda že odločilna tekma bo jutri v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju z začetkom ob 18. uri. Tretje mesto so osvojili vaterpolisti VK Ljubljana Slovan.

K Olimpiji še štirje železarji

Ljubljana – Potem ko se je hokejistom HK ŠZ Olimpija v začetku tedna pridružil novi trener Mitja Šivic, ki je bil v pretekli sezoni v tej vlogi pri HDD Slj Acroni Jesenice, so z Gorenjskega k Olimpiji odšli še štirje igralci: vratar Žan Uster napadalci Jaka Sodja, Blaž Tomažević in Žan Jezovšek.

Prvič za Veliko nagrado Gorenjske

V Komendi se je v soboto začela sezona kolesarskega pokala za mlajše kategorije, v nedeljo pa bo prvič potekala članska dirka Velika nagrada Gorenjske – GP Slovenia s startom v Snoviku in ciljem v Cerkljah na Gorenjskem. Prijavljene so ekipe iz več kot dvajsetih držav.

MAJA BERTONCELJ

Komenda – Kolesarji so se pretekli konec tedna pomerili na 14. izvedbi dirke VN Občine Komenda, Lidlovem pokalu za mlade 2021. Tekmovanje je potekalo v organizaciji Pogi team Generali – Kolesarsko društvo Rog, nastopili pa so dečki in deklice, mlajši in starejši mladinci in mladinke ter članice.

To je bila prva letošnja dirka za Pokal Slovenije, udeležba na njej pa je bila mednarodna, saj so bili v konkurenci tudi kolesarji iz Hrvaške, Italije in Avstrije. Proga je bila krožna in je ponudila zanimive obračune. Uspešni so bili tudi Gorenjci. Med starejšimi mladinci je tretje mesto osvojil Škofjeločan Martin Eržen (KK Kranj) in bil blizu svoje prve zmage v karieri. Že v prvi polovici dirke je glavnini ušla skupina šestih kolesarjev, v kateri so imeli po enega predstavnika skoraj

vsi klubi na startni črti. Med seboj so obračunali za zmago, veselil pa se je je Italijan Fabrizio Perin (G. S. Caneva Gottardo Giochi ASD). V najprestižnejši ženski kategoriji članice je zmagala Eugenia Bujak (Ale BTC Ljubljana). Med mlajšimi mladinci je slavil Anže Ravbar (KK Adria Mobil), med starejšimi mladinkami Nuša Moroz (KD Sloga 1902 Idrija), drugi in tretji sta bili Gorenjki Pija Galof in Nika Bobnar (obe BTC City Ljubljana Scott), v kategoriji dečkov A je zmagal Žan Lopatič (Pogi Team Generali), dečkov B Robert Wagner (Junio cycling team Graz), pri mlajših mladinkah Hana Kranjec Žagar (Calcit bike team), med dečki C Maj Bohak (Perutnina Ptuj), med deklicami C Maja Vurušič (KK Adria Mobil) in med deklicami B Hana Jeromel (Perutnina Ptuj).

Na Gorenjskem bo ta konec tedna nova kolesarska dirka.

Pretekli konec tedna so se v Komendi izkazali tudi starejši mladinci Kolesarskega kluba Kranj. Martin Eržen (tretji z leve) je bil tretji in blizu svoji prvi zmagi v karieri, v deseterici je končal še Maks Cvjetičanin (drugi z leve) na osmem mestu. / Foto: Gorazd Kavčič

Kolesarska zveza Slovenije bo v nedeljo, 30. maja, prvič organizirala mednarodno kolesarsko dirko Velika nagrada Gorenjske – GP Slovenia (UCI 1.2). Trasa dolžine 170 kilometrov bo potekala iz Kamnika

čez Cerkljansko Dobravo, Zalog, Glinje, Šmartno, Poženik, Grad, Dvorje, Češnjevke, Adergas, Trato, mimo Praprotno Police, območja ob letališču in skozi Vašco v Cerklje. Start bo ob 12. uri v Snoviku,

cilj pa okrog 16.30 v Cerkljah na Gorenjskem. Med 12. in 17. uro bo zaradi dirke zaprtih več cest. Prijavljenih je več kot dvajsetih ekip iz več kot dvajsetih držav, med njimi tudi pet slovenskih.

Obvestilo o zapori ceste

VELIKA NAGRADA GORENJSKE 2021 UCI GP Slovenia 2021

Nedelja, 30. maj 2021

Start TERME SNOVIK ob 12.00
Cilj CERKLJE predviden ob 16.30

Dirka poteka skozi kraje:

Snovik, po občini Kamnik (12.00–14.00), Podgorje, Križ, Moste, Komenda (12.20–14.20), Gmajnica, Komendska dobrava, Cerkljanska dobrava, Vrhovje, Tunjice, po občini Cerklje (13.45–17.00), Zalog, Šmartno, Poženik, Grad, Dvorje, Češnjevke, Adergas, Praprotna polica, Brnik aerodrom, Vašca, Cerklje

Organizator: Kolesarska zveza Slovenije

Medijski sponzor

Gorenjski Glas

Potrdili Mariča

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Zbor za biatlon je na redni seji obravnaval poročila za preteklo in programe za novo sezono. Potrjene so bile tudi vse ekipe.

Novi trener moške A-ekipe je dolgoletni biatlonec in dosedanji trener mladinske ekipe Janez Marič. Poleg tekmovalcev, ki so bili v njej že lansko sezono (Jakov Fak, Miha

Dovžan, Klemen Bauer, Rok Tršan, Alex Cisar), sta na novo priključena Anton Vidmar in Lovro Planko. Ženske ekipe bo še naprej vodila Andreja Mali, v njej pa so Polona Klemenčič, Lea Einfalt, Nika Vindišar in Tais Vozelj. Trener ženskega dela mladinske reprezentance je Jure Ožbolt, moškega Lenart Oblak, skupna pomočnica trenerja pa Urška Poje. Najboljši

tekmovalci v pretekli sezoni so Jakov Fak in Polona Klemenčič ter Alex Cisar in Lena Repinc kot najboljša mlada biatlonca. Najboljši klub je TSK Triglav Kranj.

Na seji so bili seznanjeni z zaključnim poročilom izvedbe svetovnega prvenstva na Pokljuki 2021. Kot pojasnjujejo, je finančno stanje panoge dobro, saj je bila sezona zaključena s pozitivnim poslovnim izidom. Sprejeli so tudi nov finančni načrt za naslednjo sezono, ki predvideva nekoliko več sredstev kot v pretekli sezoni.

Posamična naslova ostala v Mengšu

Mengeš – Po koncu letošnjega državnega prvenstva v namiznem tenisu za igralce in igralke do 21 let so bili najbolj zadovoljni v taboru prireditelja NTK Mengeš, saj sta oba posamična naslova ostala doma. Katarina Stražar je v ženskem finalu premagala Laro Opeka (Kajuh Slovan), Rok Trtnik pa je bil boljši od Žige Kristijana Žigona (Fužinar Inter Diskont).

Novi trener je Pleško

Kamnik – Odbojkarji kamniškega Calcita Volleyja bodo v novi sezoni imeli novega trenerja. To bo Matija Pleško, ki je zadnji dve sezoni vodil ACH Volley.

Škofjeloški košarkarji izpadli v polfinalu

Škofja Loka – Košarkarji škofjeloške ekipe LTH Castings so se v drugi slovenski košarkarski ligi v sredo na drugi polfinalni tekmi pomerili z ekipo Nutrisport Ilirija. Prvo srečanje so izgubili, z zmago na domačem parketu pa bi ohranili upanje na uvrstitev v finale. To jim ni uspelo. Izgubili so z 80 : 90 in končali zanje sicer uspešno drugoligaško sezono. Uvrstili so se med najboljše štiri ekipe lige.

Košarkarji moštva LTH Castings (v belih dresih) so v polfinalu morali priznati premoč tekmeccem iz Ljubljane.

Leto nenehnega prilagajanja

»Za nami je leto nenehnega prilagajanja, pred nami so leta ambicioznega razvoja,« je v poročilo o lanskem poslovanju Hranilnice Lon zapisal predsednik uprave Imre Balogh. Hranilnica je lansko poslovno leto sklenila z 1,2 milijona evrov izgube.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Delničarji Hranilnice Lon naj bi se včeraj, v četrtek, sestali na redni skupščini, a jo je uprava zaradi napake v sklicu skupščine preložila za en mesec, na 28. junij. Delničarji se bodo takrat seznanili z lanskim poslovanjem hranilnice in z bilančno izgubo, skleпали o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu za lansko poslovno leto ter o spremembi v nadzornem svetu. Hranilnica je ob koncu lanskega leta imela nekaj več kot 1,2 milijona evrov bilančne izgube, ki naj bi po predlaganem sklepu ostala nepokrita in naj bi jo prenesli v naslednje poslovno leto. Skupščina se bo seznanila tudi z odstopom člana nadzornega sveta Marka Garbajsa, za novo članico nadzornega sveta pa predlagajo Sašo Jazbec.

Kot je v poročilo o lanskem poslovanju Lona zapisal predsednik uprave Imre Balogh, so si v hranilnici lani za prednostne naloge zadali izboljšanje kapitalnega položaja, izvedbo sanacijskih ukrepov za rešitev preteklih problemov, zagotovitev varnega in zdravega poslovanja ter postavitev

temeljev za vzdržni dolgoročni razvoj. Že v običajnih okoliščinah bi bila izvedba vseh načrtovanih aktivnosti zelo ambiciozna, ob epidemiji novega koronavirusa je

V Lonu se je lani delež vpoglednih vlog zvišal z 48 na 59 odstotkov, delež dolgoročnih vlog pa se je znižal s 44 na 33 odstotkov.

bilo to še veliko težje, saj so poslovanje morali prilagoditi vsem omejitvam ter se soočiti z ekonomskimi posledicami epidemije. Že do konca prvega četrtletja so z notranjimi ukrepi dosegli zahtevano kapitalno ustreznost, do sredine leta so uspešno izvedli tudi dokapitalizacijo, ki bo podpirala prihodnji razvoj. »Obnova kapitalne ustreznosti v prvi polovici leta s krčenjem posojil je bila nujna, vplivala pa je na finančne rezultate in omejeno sposobnost Lona, da zadovolji potrebe po financiranju številnih svojih strank,« je v poročilo zapisal Imre Balogh in dodal, da so lani veliko truda vložili tudi v krepitev celovitega sistema obvladovanja tveganj,

Lonova poslovna stavba na Primskovem v Kranju / Foto: Gorazd Kavčič

optimizirali so velikost poslovne mreže in zmanjšali število zaposlenih.

Hranilnica Lon je ob koncu lanskega leta imela nekaj manjkot 295 milijonov evrov bilančne vsote, v primerjavi z letom prej je bila nižja za 1,8 milijona evrov. Medtem ko se je skupni obseg depozitov podjetij in drugih pravnih oseb glede na leto 2019 zvišal, se je obseg depozitov prebivalstva zmanjšal. Skupni obseg kreditiranja nebančnega sektorja je lani

znašal 125 milijonov evrov in je bil za 26 milijonov evrov nižji kot leto prej. Za oslabilte in rezervacije so lani namenili 679 tisoč evrov, poslovno leto pa so sklenili z 1,21 milijona evrov izgube. Število zaposlenih so zmanjšali s 124 na 103.

Hranilnica je imela ob koncu lanskega leta 194 delničarjev, pri tem pa je bilo v lasti desetih največjih delničarjev 88 odstotkov vseh delnic. Največji delničarji so (po podatkih s konca lanskega

Stranke so ob koncu lanskega leta imele v Lonu odprta 18.402 računa, to je 1123 manj kot leto prej.

leta) Kylin prime Group (s 37,19 odstotka glasovalnih pravic), Otmar Zorn (13,75 odstotka), GIC Gradnje (11,59 odstotka), Fip - Nep (7,59 odstotka) in Capstone Global Solutions Limited (7,26 odstotka).

V Skupini SIJ za tretjino višji regres

Tudi zaposleni v jeseniških družbah Skupine SIJ bodo letos prejeli 1450 evrov regresa, kar je za tretjino več kot lani. Ob koncu leta se lahko nadejajo tudi nagrade za poslovno uspešnost.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V Skupini SIJ so dosegli dogovor s socialnimi partnerji o izplačilu regresa v višini 1450 evrov. Regres bo izplačan do konca maja. Kot so sporočili iz Skupine SIJ, bo izplačani regres tretjino višji, kot so ga načrtovali v gospodarskem načrtu za leto 2021 (1050 evrov) in kot je bil izplačan lani. Vodstvo je prvotno predlagalo izplačilo regresa v višini 1350 evrov, nato pa prisluhnilo pobudi sindikatov za regres v višini 1450 evrov. Tega se bodo razveselili tudi zaposleni v jeseniških družbah Skupine SIJ, torej SIJ Acroni, SIJ Elektro in SIJ SUZ.

Kot je poudaril glavni podpredsednik Skupine SIJ Tibor Šimonka, je Skupina SIJ v prvem četrtletju poslovala pozitivno in po

nerevidiranih podatkih poslovanja ustvarila 212,3 milijona evrov prihodkov od prodaje, kar je deset odstotkov več kot v enakem obdobju lani. To je rezultat okrevanja gospodarstva in

Izboljšujejo tudi pogoje dela, samo letos bodo izvedli naložbo v višini 1,5 milijona evrov v popolno prenovu jedilnic in opreme kuhinj. V sodelovanju z novim ponudnikom prehrane in svetovalcem-nutricionistom si prizadevajo tudi za zagotavljanje zdrave prehrane na delu, so poudarili.

truda, ki so ga vložili vodstva družb in zaposleni, je povedal in dodal, da skupaj z variabilnim sistemom nagrajevanja, novim plačnim sistemom, sorazmernim dvigom plač z dvigom minimalne plače in nenehnim izboljševanjem pogojev dela sledijo svojemu dolgoročnemu cilju, da bi

postali zaželen delodajalec. Ugotavljajo namreč, da metalurgija med mladimi ni prepoznana kot zanimiv in privlačen poklic in vsa podjetja v panogi vse težje pridobivajo strokovno usposo-

bljen kader. Zato jih želijo privabiti tudi s primernimi plačami in izboljšanjem pogojev dela.

Tako se lani zaposlenim izplačali različne oblike nagrad v višini 2,35 milijona evrov, uvedli so tudi nov plačni sistem, po katerem je lani napredovalo od 60 do 80 odstotkov zaposlenih,

letos jih bo še dodatnih 25 odstotkov. Plača zaposlenih v proizvodnji se je v povprečju dvignila od pet do dvanajst odstotkov, v skupnih službah pa od tri do sedem odstotkov. V zadnjih enajstih letih so za plače namenili 35 milijonov evrov več, in to ob primerljivih številu in strukturi zaposlenih, so poudarili.

Obenem se zaposleni konec leta lahko nadejajo nagrade za poslovno uspešnost, Skupina SIJ bo z zaposlenimi v obliki nagrade za poslovno uspešnost delila del dobička, ki bo preseget letni načrt.

Ob napovedanem dvigu minimalne plače v začetku leta 2021 so sklenili, da plač ne bodo dvignili po sistemu »uravnalovek« z doplačilom do minimalne plače, saj bi to prizadelo predvsem najbolj

usposobljene zaposlene, večinoma v proizvodnji. Zato bodo prilagodili vse plačne razrede in ne le dvignili najnižjih osnovnih plač. Pri tem bodo počakali na zaključek kolektivnih pogajanj o novi tarifni prilogi na državni ravni.

Sicer je Skupina SIJ v zadnjih desetih letih za naložbe za posodobitev proizvodnje namenila skoraj 700 milijonov evrov. Do leta 2025 bodo za naložbe, ki izboljšujejo tudi pogoje dela za zaposlene, namenili nadaljnjih 244 milijonov evrov.

Kot poudarjajo, so že zdaj prepoznani kot eden največjih in zanesljivih delodajalcev, ki nudi varno stalno zaposlitev in plačo za usposobljene zaposlene nad povprečjem trga v Sloveniji. Do leta 2025 pa želijo ta status ter zavzetost in zadovoljstvo vseh zaposlenih še okrepiti.

Dnevi slovenskega lesarstva

Ljubljana – Javna agencija Spirit Slovenija in direktorat za lesarstvo pri ministristvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pripravljata v juniju niz dogodkov s področja lesno-predelovalne panoge. V torek, 8. junija, bodo v Cankarjevem domu v Ljubljani odprli promocijsko razstavo Čar lesa in Dneve slovenskega lesarstva, še isti dan bo tudi strokovni posvet Kakovost, varnost in okoljske prednosti lesnih izdelkov. V sredo, 9. junija, bo več predavanj in pogovorov, celodnevno dogajanje pa bodo sklenili s podelitvijo nacionalne nagrade in priznanja lesarski presežek leta 2021. Teden kasneje, 16. junija, bo v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije še razvojni dan gozdno-lesnega sektorja.

Potrdili predlog uprave in nadzornega sveta

Kranj – Delničarji Zavarovalnice Triglav so na torkovi skupščini pri odločanju o uporabi bilančnega dobička izglasovali predlog uprave in nadzornega sveta, da za dividende namenijo 38,6 milijona evrov, to je 1,70 evra (bruto) na delnico. Vseslovensko združenje malih delničarjev je predlagalo še enkrat višjo dividendo – 3,50 evra (bruto) na delnico. Na skupščini so imenovali tudi nove člane nadzornega sveta, poleg Andreja Andoljška, ki je bil nadzornik že doslej, še štiri nove člane – Tomaža Benčino, Branka Bračka, Jureta Valjavca in Petra Kavčiča.

Nova KBM uvaja ležarino

Kranj – Nova KBM bo 1. junija uvedla nadomestilo za vodenje povprečnih mesečnih sredstev nad dvesto tisoč evrov. Pri izračunu nadomestila bo upoštevala stanja na transakcijskih računih in paketih, predplačniškem in varčevalnem računu, poleg teh pa tudi vse vrste depozitov, rentna in ZA-TO! varčevanja, ki bodo sklenjena od 1. junija dalje. Mesečno nadomestilo bo znašalo 0,04 odstotka od zneska, ki bo preseget mejo dvesto tisoč evrov.

Posojila za cestne prevoznike

Kranj – Epidemija covid-19 je zelo prizadela dejavnost cestnih prevozov. SID banka je zato skupaj z ministristvom za infrastrukturo oblikovala sklad, v katerem je podjetjem, ki se ukvarjajo z mestnim, primestnim ali medkrajevnim kopenskim, potniškim ali tovornim prevozom, na voljo skupno 35 milijonov evrov posojil za financiranje stroškov poslovanja.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

S pasjo vprego do polarnega kroga

Luka Mušič se že več let ukvarja z vlečnimi psi in pasjimi vpregami. Z aljaškimi haskiji se je marca podal na 590-kilometrsko preizkušnjo na Švedskem.

ALEŠ SENOŽETNIK

Pse oziroma pasje vprege so za prevozno sredstvo prebivalci Severne Amerike in Sibirije poznali že pred štiri tisoč leti, leta 1911 pa so pomembno prispevali k razpletu tekme za južni tečaj, ki jo je dobil norveški raziskovalec Roald Amundsen.

Danes je mushing, kot s tujko pravijo transportu s pasjimi vpregami, predvsem vrsta športa v naravi.

Čprav je pri nas manj razširjen, pa tudi med Slovenci najdemo nekaj t. i. musherjev, med katerimi je 29-letni Luka Mušič iz Mengša. Konec marca se je udeležil štiritidnevne dirke do polarnega kroga in nazaj. To 590-kilometrsko preizkušnjo s 17 tisoč metri višinske razlike po poti je zaključil na odličnem tretjem mestu.

Mušič je zadnja leta razpet med rodnim Mengšom in Švedsko, kjer opravlja

delo turističnega vodnika in trenerja ter skrbnika psov Petra Karlssona, dvakratnega zmagovalca najprestižnejše in najdaljše evropske dirke, na kateri morajo tekmovalci premagati 1200 kilometrov, ter enega najboljših rejcev aljaških haskijev. Kot pravi Mušič, gre za sicer uradno nepriznано pasmo, ki jo nepoznavalci večkrat zamenjajo s sibirskimi, razlika pa je v videzu, dlaki in kapaciteti ter za tekmovalca v vpregami najpomembnejšim – v hitrosti in vzdržljivosti. Brez težav namreč premagajo stotokilometrsko razdalje, na najdaljših dirkah pa lahko zadnjih tristo kilometrov pretečejo tudi v enem dnevu. »V prvih dneh opravljaš krajše razdalje, da se psi postopoma navajajo na ritem in jih že na začetku psihično ne obremenijo preveč. Nato pa razdalje počasi povečuješ. Ti psi so namreč zelo vzdržljivi in kot vodnik vprege jih nikoli ne ženeš do skrajnosti, vedno imajo še nekaj rezerve, kar se recimo vidi, kadar predte zaid kakšna ptica in se poženejo za njo,« pravi sogovornik. Prav zato jih Karlsson prodaja le tistim, ki se resno ukvarjajo s pasjimi vpregami. »Če ti psi ne tečejo, ne bodo srečni. In večina običajnih lastnikov jim ne more zagotoviti dovolj gibanja,« pravi Mušič.

Na 590-kilometrov dolgo dirko do polarnega kroga se je Mušič podal z dvanajsteterico Karlssonovih mladih, neizkušenih psov, starih od enega do dveh let. »Mlajši psi so hitrejši in zato primernejši za krajše hitrostne preizkušnje, starejši pa bolj temperirajo, so manj zaletavi, imajo več izkušenj in gredo v tekmo previdneje, zato jih uporabljamo za daljše dirke,« pravi Mušič, ki se prav zato ni nadejal, da bo tekmovalje zaključil med najboljšimi.

Dan na takšni tekmi je razdeljen na pet do osem ur dirkanja in dve do štiri ure počitka. A kot pravi sogovornik, počitek za voznika vprege pomeni predvsem skrb za dobro počutje psov. V enem dnevu vsak pes porabi med 10 in 15 tisoč kilokalorij, kar je približno štiri- do šestkrat več kot povprečen odrasel človek v običajnem dnevu. »Precej časa med počitkom nameniš za pripravo hrane, predvsem za to, da vsak pes vzdržuje apetit in kar se da zdravo telesno težo. Med dvema postanoma sem poleg suhe hrane in vse potrebne opreme s seboj na saneh tvoril tudi dvajset kilogramov mesa. Psom na mestu za počitek pogrneš s slamo, jim nadeneš plašče, jih nahraniš in jim po potrebi nameniš še kaj dodatne pozornosti. Včasih kakšen

Luka Mušič / Foto: Javier Marven

potrebuje masažo, lahko se zgodi, da se kateri poškoduje. Bolj ko si pri skrbi za pse učinkovit, več časa ostane za tvoj počitek. Vodniki spimo zunaj, pogrneš si ležišče, se zaviješ v 'spalko' in pokriješ še z vrečo, ki te varuje pred vetrom in vlago.« Kot pravi Luka Mušič, so bile temperature konec marca, ko je potekala dirka, za skandinavske razmere že precej blage – od desetih stopinj pod lediščem do plus pet. »Če ti delo s psi in mraz ne odgovarjata, potem tam nimaš kaj iskati,« še dodaja. Poleg surovih vremenskih pogojev je največja nevarnost, ki v takšnih situacijah preži na vodnika, padec in izguba sani. »Morda se bo kateri od psov obrnil in pogledal, kaj se je zgodilo, a bodo tekli dalje.«

Kot pravi, je bila dirka le češnja na torti njegovega siceršnjega dela s psi v vasi Slussfors na Švedskem. Kot turistični vodnik goste vodi na večdnevne izlete s pasjimi vpregami. Njegovo

vsakodnevno delo pa predstavlja tudi skrb za od sedemdeset do sto psov, kolikor jih ima Karlsson v vzreji. »Gre za delo z živimi bitji, zato ustaljenega urnika ni, delamo okoli 12 ur dnevno, en dan v tednu je prost.«

Glavni razlog, ki ga vsakič znova zvabi na sever Evrope, so seveda aljaški haskiji. »So zelo vzdržljivi, močni in tudi pametni, nekateri se bojijo človeka in so zato previdnejši, imajo pa tudi izjemen občutek za orientacijo, dober spomin, so tekmovalni, a vselej prijazni in nežni. V vsem tem času še nisem doživel, da bi se kakšen vedel agresivno do človeka,« pravi.

Domov se je vrnil v začetku maja, nazaj na sever pa se odpravlja spet decembra. »Če se situacija s koronavirusom ne bo bistveno poslabšala in bo turistična sezona kolikor toliko normalno potekala,« pristavi sogovornik, ki tako še naprej ostaja razpet med Skandinavijo in Slovenijo.

Na 590-kilometrski dirki do polarnega kroga

Foto: osebni arhiv Luka Mušiča

Kultura

Bienale tekstilne umetnosti BIEN 2021 v Kranju, Radovljici in Škofji Loki ... Stran 14

Pogovor

Pediatrinja dr. Anja Radšel: »Uporaba zaslonov: manj je bolje.« Stran 15

Osebnosti

Medicinska sestra Barbara Bukovnik je prejela najvišje stanovsko priznanje. Stran 16

Od petka do petka

Predlog ustavne obtožbe predsednika vlade Janeza Janše v državnem zboru ni prejel zadostne podpore. / Foto: arhiv GG

Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije Robert Šumi je predsedniku republike Borutu Pahorju predstavil redno letno poročilo o delu komisije za leto 2020.

Referendum o noveli zakona o vodah bo potekal 11. julija, je ta teden odločil državni zbor. / Foto: arhiv GG

Predlog ustavne obtožbe Janše ni uspel

SIMON ŠUBIC

Premalo poslancev za ustavno obtožbo

Državni poslanci v sredo niso izglasovali ustavne obtožbe predsednika vlade Janeza Janše. Predlog je podprlo le 42 opozicijskih poslancev (potrebovali so 46 glasov) LMŠ, SD, Levice in SAB, ki so ustavno obtožbo tudi vložili, ter poslanske skupine nepovezanih poslancev, obtožbi premierja pred ustavnim sodiščem pa je nasprotovalo 44 poslancev SDS, NSi in SMC ter opozicijske SNS, dva poslanca DeSUS in poslanca manjšin. Opozicija je Janši očitala kršenje več členov ustave in zakonov, med drugim tudi vmešavanje v delo tožilstva ter kršenje ustave in zakona o državnem tožilstvu v postopku imenovanja evropskega delegiranega tožilca. Izpostavili so odtegnitev financiranja Slovenske tiskovne agencije (STA) in da se je Slovenija decembra lani odrekla dodatni kvoti cepiva proti covidu-19, s čimer so bili številni državljani prikrajšani za pravico do zdravstvene oskrbe. Predlagatelji so Janševo ravnanje ocenjevali kot samovoljno, avtoritarno, škodljivo in nevarno. Janša, ki večji del seje ni bil navzoč, je v nagovoru dejal, da je v ustavni obtožbi

»toliko absurdnih stvari, da na vse niti nima smisla odgovarjati, tudi se nima smisla prepirati okoli tega«. Koalicijski poslanci pa so ocenjevali, da je namen predlagateljev obtožbe zgolj politično obračunavanje. Na začetku sredine seje so poslanci odločali tudi o predlogu, da od predsednika republike Boruta Pahorja zahtevajo mnenje o predlogu ustavne obtožbe, a je takšen sklep podprlo le 36 poslancev, proti jih je bilo 48. To je bil že šesti predlog ustavne obtožbe predsednika vlade doslej, uspel pa ni še nobeden.

Poročilo o delu protikorupcijske komisije

Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije (KPK) Robert Šumi je predvčerajšnjim predsedniku republike Borutu Pahorju predstavil redno letno poročilo o delu KPK za leto 2020. Šumi je izrazil zadovoljstvo, da tako pripad prijav kot število rešenih zadev raste in da je mogoče oceniti, da se zaupanje javnosti v delo komisije krepi. S posodobitvijo delovanja se je povečala tudi njena učinkovitost. Še vedno pa ostajajo pomembni izzivi korupcijskih tveganj neurejeno področje javnih naročil, še posebej v zdravstvu in gradbeništvu, ter področji nasprotja interesov in

nezdružljivosti funkcij, so navedli v uradu predsednika republike. Kot so še sporočili, je Pahor podprl prizadevanja vodstva KPK v smeri njene samostojnosti, neodvisnosti in profesionalnosti. Posebej je poudaril, da je povečanje zaupanja v delo te institucije ključnega pomena za njeno uspešnost. S sogovornikom sta se strinjala, da so krepitev preventivne dejavnosti komisije in njena prizadevanja za uveljavitev integritete posameznika kot naše skupne vrednote najboljša popotnica za uspešen boj proti korupciji, so še zapisali v sporočilu za javnost. Na začetku tedna je Šumi letno poročilo predal tudi predsedniku državnega zbora Igorju Zorčiču.

Referendum so zamaknili

Državni zbor je ta teden na izredni seji sklenil, da bo referendum o noveli zakona o vodah potekal 11. julija, in ne 4. julija, kot je bil prvotni predlog. Zamike datuma so predlagale koalicijske stranke SDS, NSi in SMC, ker je treba pred referendumom vložiti in sprejeti novelo zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor, saj je v prilogi zakona izpadlo nekaj naselij. S spremembo datuma želijo zagotoviti dovolj časa za odpravo napake do

izvedbe referenduma. Opozicija meni, da želi koalicija z zamikom datuma referenduma zgolj doseči, da bi bila udeležba na referendumu premajhna, da bi njegov rezultat na koncu tudi veljal. Po njihovem mnenju bi lahko napako v zakonu o določitvi volilnih enot za volitve poslancev hitro odpravili, tudi s sklicem izredne seje.

Umrla po cepljenju, a ni dokazov, da zaradi njega

Minister za zdravje Janez Poklukar je minuli petek povedal, da trenutno ni dokazov, ki bi nedavno smrt slovenske državljanske v Bruslju povezali z njenim predhodnim cepljenjem proti covidu-19. Zadevo bo temeljito preučila komisija na ministrstvu, je napovedal. »Na vseh možnih področjih sodelujemo z mednarodnimi institucijami, da pridemo zadevi do dna. Ta trenutek pa je neprimerno, da bi javno ugibal o razlogih za tragičen dogodek,« je dejal. Pokojna Slovenka se je cepila v okviru cepljenja diplomatov in njihovih družinskih članov v Bruslju. Cepili so jih s cepivom proizvajalca Johnson & Johnson. Belgijska vlada je sicer, domnevno zaradi te smrti, začasno zadržala cepljenje s cepivom Jansen za osebe, mlajše od 41 let.

Slovinci v zamejstvu (800)

Vincenc med finalistami kresnika

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Žiri 31. literarnega natečaja za nagrado kresnik, ki jo bodo ob prižiganju kresa slovesno podelili 23. junija zvečer na Cankarjevem Rožniku, je med finalistami uvrstila tudi koroškega Slovenca Vincenca Gotthardta, rojenega Ziljana, ki živi v Celovcu. Vincenc, prijatelji ga kličejo kar Cenc, je urednik pri slovenskem katoliškem tedniku Nedelja v Celovcu. Poleg pisanja je njegova strast tudi risanje, saj se je v mladosti resno spogledoval z likovno akademijo. Leta 2015 je pri Mohorjevi izdal knjigo svojih risb vseh župnijskih cerkva v krški oziroma celovski škofiji. Je tudi izvrsten fotograf. Nekaj njegovih fotografij smo v člankih o Koroški objavili tudi v Gorenjskem glasu.

Vincenc Gotthardt je leta 2019 navdušil literarni svet z romanom Na drugem koncu sveta, pa tudi žirijo Delove nagrade kresnik, ki je roman uvrstila med najresnejše kandidate za eno od naj-

Pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa, drži tudi za Vincenca Gotthardta, saj je bila njegova hčerka Verena uvrščena med 14 kandidatov za letošnjo nagrado Ingeborg Bachmann, ki je najprestižnejša literarna nagrada dežele Koroške. Verena piše pesmi in prozo. To nagrado je leta 2011 prejela Maja Haderlap.

vidnejših slovenskih literarnih priznanj. V romanu je zgodba o izgubljanju, pozabljanju in manjšanju, hkrati pa o moči le narediti odločilni korak in stopiti v središče. Glavna oseba doživlja, kako vse izginja: doma

je vedno manj domačih besed, nekemu peša sluh, drugemu zmanjkuje črk, s katerimi sestavlja besede na pragu hiše, spet drugemu odpovedujejo glasilke, nekdo je izgubil vse svoje poses-

tvo ... Kar ostaja, je velika želja narediti iz tega, kar je še ostalo, nekaj trajnega in velikega, pa čeprav je to samo čoln, ki ga je naplavilo morje. Roman je v resnici pripoved o vsakodnevnem doživljanju jutra pripadnic in

Vincenc Gotthardt je v ožjem izboru za nagrado kresnik.

pripadnikov narodnih skupnosti v Evropi in spoznanju: spet nas je nekaj manj, spet se je nekaj izgubilo, spet je nekaj oseb pozabilo svoj jezik, spet so nekateri odšli po svetu. V romanu je veliko Koroške, veliko njenih prebivalcev slovenskega rodu. Gre za dom v tujini in za tujino doma.

»Nominacije nisem pričakoval in se je zato veselil. Je viden znak skupnega slovenskega kulturnega

prostora, ki ga povezuje slovenska beseda. Sem rad in brez kakršne koli travme pripadnik slovenske narodne skupnosti. Nominacija za kresnika mi je ponovno potrdila, kako se zmore slovenski narod razveseliti, če je v ospredju beseda, slovenska literarna beseda,« je ob velikem priznanju povedal Vincenc Gotthardt. Publicist in filozof Vinko Ošlak pa je o njem dejal, da je pisatelj velike zrelosti in globine.

Po svetu

Največja ledena gora

Zadnja leta največjo pozornost vzbujajo novice iz dežel, ki so vroče, tako po dogajanju kot po podnebnju: Bližnji vzhod, Afganistan, Sredozemlje ... To pot pa naj bo v našem fokusu ena zelo hladna novica z Antarktike ...

MIHA NAGLIČ

Ledena pošast A-76

Ta hladna novica je, da se je od Antarktike v Weddellovo morje odlomila ogromna ledena gora, ki je dolga 175 in široka 25 kilometrov. Evropska vesoljska agencija (ESA), ki je ta pojav fotografirala iz vesolja, je sporočila, da je to največja ledena gora na svetu doslej. Velika je kot slaba četrtnina Slovenije, primerjajo jo tudi z velikostjo Majorke. »Podobe 4320 kvadratnih kilometrov velike ledene gore, ki so jo poimenovali A-76, je ujel satelit Copernicus Sentinel-1. A-76 se je odlomila z ledene police Ronne in je največja ledena gora doslej. Prvič so omenjeno ledeno goro opazili britanski raziskovalci, ki so jim pritrtili tudi ameriški. Ledene police Ronne blizu polotoka Antarktika so ene največjih plavajočih ledenih površin, ki povezujejo kopno in se raztezajo v okoliška morja. Lomljenje večjih delov teh polic je del naravnega procesa. Pričakovati je, da se bo A-76 kmalu razbil na dva ali tri dele, kar ni povezano s podnebnimi spremembami.« Tako Ted Scambos, glaciolog na univerzi Colorado v Boulderju v ZDA. »Ronne in še ena velika ledena gmota Ross se, kot

je pojasnil Scambos, zadnjih sto let obnašata stabilno. Ob tem je še dodal, da zato, ker je bila ledena gora že pred odlomom del plavajoče ledene gmote, odlom ne bo vplival na dvig morske gladine. A-76 je s prvega mesta lestvice zrinila A-23A, okoli 3380 kvadratnih kilometrov veliko ledeno goro, prav tako v Weddellovem morju. Kot so na začetku leta dejali znanstveniki, pa se je še ena ledena gora, ki je ogrožala s pingvini poseljen otok v Južni Ameriki, medtem razbila na več manjših delov.« V zadnjih letih je od celine okrog južnega pola razpadlo več ledenih polic, znanstveniki pa ocenjujejo, da bi to lahko bilo povezano s svetovnim segrevanjem ...« (Vir: MMC RTV SLO)

Koliko mrtvih

Če bi se vprašali, koliko smrtnih žrtev je povzročil covid-19, največji planetarni morilec v zadnjem letu in pol, bi bili z natančnim odgovorom v zadregi. Eno so uradni podatki, drugo ocene, ki so v številkah bistveno višje. »Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) ocenjuje, da je število umrlih covidnih bolnikov na svetovni ravni dvakrat ali trikrat večje, kot kažejo uradne statistike. Dvakrat večje naj bi bilo to število tudi

v Evropi. 'Verjetno se soočamo s precej prenizkim številom vseh smrtnih primerov, ki so neposredno in posredno pripisani covidu-19,' so sporočili iz WHO-ja ob letnem statističnem poročilu. Lani je po uradni statistiki umrlo 1,8 milijona ljudi s covidom, WHO pa resnično število ocenjuje na tri milijone. Do 20. maja se je število umrlih s covidom povzpelo na 3,4 milijona ljudi po svetu, število smrtnih žrtev ob širjenju novih različic raste v Latinski Ameriki in Aziji. 'Število smrti je najverjetneje od dva- do trikrat višje. Lahko govorimo o številu od šest do osem milijonov žrtev,' je na konferenci dejala Samira Asma, asistentka generalnega direktorja WHO-ja na področju statistike in analitike. Podatkovni analitik William Msemburi je pojasnil, da število vključuje tako neprijavljene smrti covidnih bolnikov kot tudi posredne smrti, ko bolniki zaradi pomanjkanja bolnišničnih zmogljivosti in tudi zaradi omejitve gibanja niso poiskali zdravstvenih storitev. Število smrti naj bi bilo podcenjeno tudi v območjih z dobrim sistemom javnega sporočanja podatkov. WHO ocenjuje, da je v Evropi leta 2020 umrlo od 1,1 do 1,2 milijona ljudi s covidom, dvakrat več od uradnih 600.000

...« (Vir: MMC RTV SLO) Število umrlih zaradi pandemije covid-19 po vsem svetu naj bi torej bilo okrog 3,4 milijona ljudi.

Lepe in poredne

»Rad imam vulgarnost. Slab okus me zelo privlači – precej bolj vznemirljiv je kot domnevno 'dober' okus, ki ni drugega kot standardiziran pogled na svet.« Tako je zatrdil Helmut Newton (1920–2004), nemško-ameriški modni fotograf. Zaslodel je s provokativnimi in zelo erotičnimi črno-belimi fotografijami v reviji Vogue in drugih publikacijah. Lani je minilo sto let od njegovega rojstva, letos pa veliko pozornost vzbujata filmski dokumentarec Lepe in poredne, posnel ga je novinar in dokumentarist Gero von Boehm. Pa še ena od Newtonovih kontroverznih izjav: »Ljudje, ki jih fotografiram, me sploh ne zanimajo. Ne dekleta, ne njihova zasebnost, ne značaj. Zanima me zunanost. To, kar vidiva jaz in moj fotoaparati. Pravijo, da ne fotografiram duš. Kaj to sploh pomeni? Zanimajo me obraz, prsi, noge. Na mojih fotografijah vidite to in upam, da še kaj. Ampak dušo? Tega pa ne razumem.« Pravi ta površinski, a prav nič površni fotograf.

Pogled na ledeno polico Ronne, ki z Antarktike drsi v Weddellovo morje, 13. februarja 2018. Od te police se je odlomila ledena gora A-76. / Foto: Wikipedia

Cepljenje proti bolezni covid-19 v indijskem mestu Nagpur, Maharashtra, 1. maja 2012. Po celem svetu je od te morilke umrlo že 3,4 milijona ljudi. / Foto: Wikipedia

Nagrobnik Helmuta Newtona na berlinskem pokopališču Friedhof Schöneberg III. Njegove fotografije so nabite s hudo erotiko. / Foto: Wikipedia

Nove knjige (590)

100 najlepših gradov na svetu

MIHA NAGLIČ

»Beseda 'grad' vključuje mogočne utrdbe, veličastne palače in imenitne dvorce, ki so skozi stoletja z arhitekturo odsevali moč njihovih lastnikov ter jih varovali in ščitili. Kljub neznansko različnemu položaju teh zgodovinskih stavb, ki so jih postavljali v 900-letnem časovnem razponu, jim je ljudska domišljija vedno pripisovala pravljicični značaj ter pri tem mešala obdobja (srednji vek, gotiko, renesanso in barok) in prvine (stolpe, dvizne mostove, jarke, plesne dvorane s freskami in imenitne vrtove). Knjiga poudarja stvarno podobo utrdb, gradov in palač ter se posveča arhitekturnim podrobnostim in kulturnim razlikam, ki srednjeveški

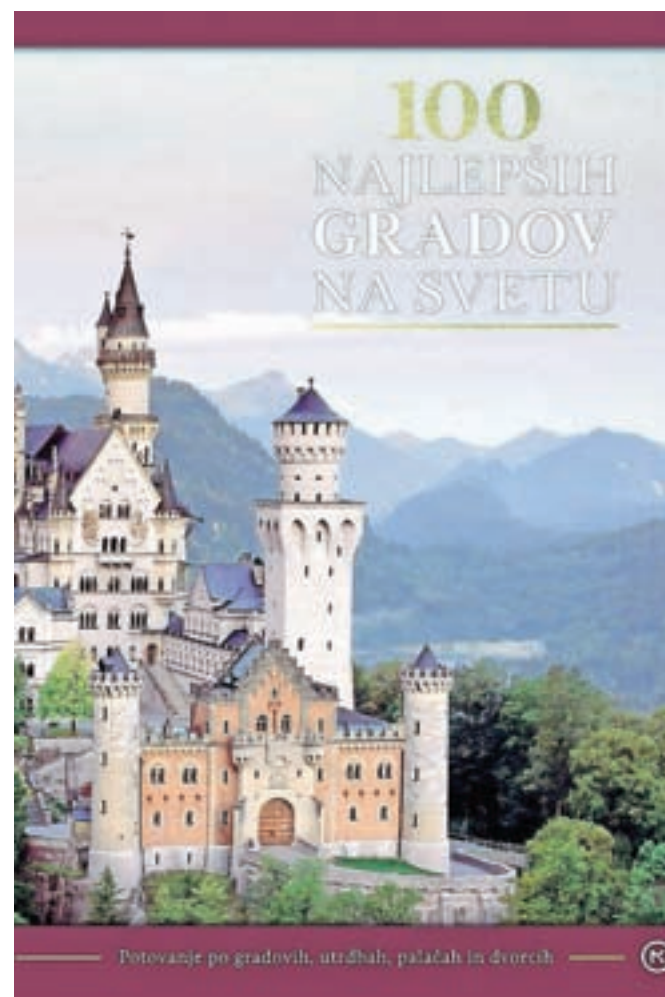
grad ločujejo od cesarske palače, utrjeno mesto od podeželskega dvorca. Poleg klasičnih evropskih gradov opisuje manj znane, čeprav nič manj izjemne japonske in kitajske trdnjave, afriške puščavske citadele in indijske utrdbe.« / »Palača Potala kraljuje na vrhu pečine nad dolino Lase, 300 metrov nad njenim dnom. Resnično je taka, kot bi jo gradili bogovi za bogove. Tako rekoč so jo. Imenuje se po gorskem domovanju Čenreziga, bodisatve sočutja. Potala je bila zgodovinsko bivališče dalajlame ter sedež tibetanske politične in verske oblasti. Tibetanci verujejo, da je dalajlama reinkarnacija Čenreziga, zato je palača primeren dom za najsvetejšega med verskimi voditelji. Stoji na vrhu Marpa Rija (Rdečega

hriba) in resnično vzbujata spoštovanje. Zdi se, da poševni zidovi velikanskega poslopja s tisoč sobami in 10.000 oltarji rastejo iz samega Marpa Rija. Temelji so zelo trdni, saj so jih napolnili z bakrom, da bi stavbo zavarovali pred potresi. Pri dnu so debeli pet metrov. /.../ Čeprav se zdi, da je Potala na robu sveta, je prestala svoj delež zemeljskih težav. Trenutni dalajlama je moral leta 1959, med spodletelim tibetanskim uporom, zbežati iz domovanja predhodnikov. Čeprav je bilo palači prihranjeno razdejanje kulturne revolucije, ostaja pod kitajsko upravo, peščica menihov

pa je pod strogim nadzorom. Ker je neznansko priljubljena turistična znamenitost, je danes odprta za vse. K sreči je ni načel zob časa in zgodovine, vendar v njej ni prebivalca, ki mu je stavba namenjena.« (str. 11, 240–241)

Sto najlepših gradov na svetu, med njimi dva slovenska: Blejski in Predjamski. Navajam dva odlomka iz knjige; prvi je iz predgovora, o gradovih na splošno, drugi je o Palači Potala v Tibetu. To bi za ogled izbral jaz, najprej v tej knjigi, »in situ« pa le, ako Bog da. (Na naslovnici grad Neuschwanstein, Nemčija)

100 najlepših gradov na svetu, več avtorjev, prevedla Klementina Logar, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2021, 256 strani

Kultura

Čas je za tekstil

Bienale tekstilne umetnosti BIEN 2021 je zavezan k trajnosti, dediščini, njenemu ohranjanju, hkrati pa jo interpretira na sodoben način skozi različne umetniške prakse in izzive. Med 26. majem in 14. avgustom se na prizoriščih in razstaviščih v Kranju, Radovljici in Škofji Loki predstavlja več kot osemdeset umetnikov, umetnic, oblikovalk, raziskovalk, kolektivov in ustvarjalnih študentskih skupin.

IGOR KAVČIČ

Festival BIEN ima korenine v lanskem poletju, ko so v Layerjevi hiši prvič za tri tedne odprli razstavo tekstilne umetnosti, na kateri so se s svojimi deli predstavili predvsem študenti dveh fakultet – Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Fakultete za dizajn, pridružene članice Fakultete na Primorskem. Kot pove vodja festivala Zala Orel, so hoteli preizkusiti, ali v Kranju je zanimanje za tekstilno umetnost. »Izkazalo se je, da je zanimanje izjemno, zato smo se odločili, da bo letos festival potekal skozi vse poletje, da bomo k sodelovanju povabili še deležnike v Radovljici in Škofji Loki, pridružila se nam je Tekstilno-tehnična fakulteta Univerze v Zagrebu, nekaj samostojnih umetnikov iz Slovenije in tujine, in kar je najpomembnejše – festival bomo prirejali biennialno, torej vsako drugo leto. Čez štiri leta se bomo povezali z Novo Gorico, ki bo takrat evropska prestolnica kulture, želimo si sodelovanja in novih prizorišč na Jesenicah in še kje,« je smelih načrtov Zala Orel, ki je z ekipo Layerjeve hiše in nekaj prostovoljci uspela postaviti in s tem oživiti številna tradicionalna razstavišča v Kranju in jim dodati tudi nekaj novih lokacij, kjer bomo v prihodnjih dneh priča predstavivam in dogodkom v okviru festivala.

Tekstil oživil vrh Globusa

Osrednje razstavno prizorišče bienala je nad Mestno knjižnico Kranj v tretjem nadstropju Globusa, kjer je

bilo nekoč parkirišče, ta trenutek pa prostor velja za največjo galerijo v mestu. Tu je na ogled 29 različnih umetniških projektov. Razen zasteklitve se prostor od časov prvotne funkcije ni dosti spremenil in je s svojo razsežnostjo in naravno svetlobo kot nalašč za tovrstne postavitve.

Letošnji BIEN zaznamuje osrednja tema, to je transformacija oziroma spremembe. Temu sledijo tudi trije razstavni sklopi na Globusu. Uvodoma so na ogled dela, ki sledijo spremembam, ki jih je v zadnjih desetletjih doživelo mesto. S fakultete za Dizajn so tako uporabili vzorce, povezane s Kranjem in kranjskimi značilnostmi, tukajšnjo preteklo industrijo, na ogled je čipka, ki predstavlja nekakšen »digitalni zemljevid« mestnega jedra ...

Nekaj posebnega je delo z naslovom 1958 umetnice Elene Fajt, ki je poustvarila fotografije delavk iz Tekstilindusa in IBI-ja. Delo je namreč ustvarjeno iz las, torej tekstilna umetnost ni samo blago, nit, volna, ampak so to lahko različni materiali in mediji, recimo intermedijske instalacije. Teh je po kranjskih razstaviščih kar nekaj. No Fajtova je za – lahko bi rekli – zidni mural uporabila lase Kranjčank in Kranjčanov, ki jih je dobila v dveh tukajšnjih frizerskih salonih. Drugi sklop umetniških del je povezan z aktualnim časom, epidemijo, maskami in neke vrste zaдушitvijo prostora in naših siceršnjih aktivnosti, tretji sklop pa je močno povezan s tematiko vode in naravnega okolja, ki sta v prvi vrsti inspirirala ustvarjalce. Posebej

opazno je recimo delo Katarine Spacal iz Nove Gorice, ki je ustvarjala posebej za ta festival. Kokra in Sora (ta je inspirirala umetnice iz Škofje Loke, ki razstavljajo v Radovljici) ter seveda Sava, ki je dala motiv za ustvarjanje tudi študentom iz Zagreba.

Posebna pozornost gre delu Soft Women Voices (2021), s katerim se predstavlja poljska avtorica, doktorica umetnosti in predavateljica oblikovanja tekstilij v Lodžu Dominika Krogulska-Czekalska. Opozarja namreč na zlorabe pravic žensk in skupnosti LGBTQ+. Deli, ki sta tekstilna transparenta, je namreč ustvarila kot odziv na poljske proteste v Białystoku leta 2019.

Pogledi nazaj in naprej

Razstave so v nadaljevanju na ogled v uveljavljenih galerijskih prostorih, kot so Layerjeva hiša z galerijami, Stolp Škrlovec in podstreha gradu Khislstein, v Galeriji dr. Ceneta Avgušтина na Zavodu za varstvo kulturne dediščine je na ogled razstava Globina slojev, na kateri se šest avtoric že od lanske jeseni ukvarja s posebnim projektom raziskovanja slikarskih platen Leopolda Layerja. »V kranjskem župnišču in v Narodni galeriji so nam zaupali nekaj Layerjevih del, s katerih platen v podokvirju so vzele vzorce pod mikroskop. V 19. stoletju je bil Kranj tudi središče platnarstva, so pa platna izdelovali predvsem za jadra. Zanima nas, ali so jih izdelovali tudi za slikarje,« pojasnjuje Zala Orel.

Na steni Layerjeve hiše na notranjem dvorišču so bili

Delo – tekstilni transparent – poljske umetnice Dominike Krogulske-Czekalske je odziv na proteste v Białystoku leta 2019. / Foto: Tina Dokl

V pravo smer nas z delom Prihodnost je svetla? vodijo štiri umetnice iz Zagreba: Dina Mlinac, Sara Strgačić, Nikolina Krstičević in Nikolina Holjak. / Foto: Tina Dokl

štirje mladi avtorji pri svojem delu usmerjeni v prihodnost. Naslov dela je Vizija trajnosti, če Lucija Srebre in Mateja Premrl z mrežami in različnimi tekstilnimi materiali aludirata na morje in podzemlje, delo Lovra Ivančiča predstavlja podrastje, Lana Krebsa pa gorsko krajino. Lahko bi rekli, da stanju duha v državi sledi diplomski študent NTF Uroš Topič s postavitvijo na steni Stolpa Škrlovec. V delu z naslovom Ro(koko) se sprašuje, kam gre ta naša kokoš.

V Stolpu Škrlovec je na ogled eden vrhuncev festivala, umetniška postavitev Ete Sadar Breznik. Predstavlja deli Leteče preproge in Metulji iz let 2009 oziroma 2012. Deli, ki se razprostirata v strop galerije, sta

rezultat ročnega tkanja na velikih statvah. V Mergentalerjevi galeriji se na treh plakatnih panojih s skupinskim delom predstavljajo štiri oblikovalke tekstilij iz Zagreba, ki so zadnji teden gostovale v umetniški rezidenci: Dina Mlinac, Sara Strgačić, Nikolina Krstičević in Nikolina Holjak. Delo ima naslov Prihodnost je svetla?, predstavlja pa neke vrste pretočnost od umetnih proti naravnim materialom. »Naš cilj je bil uporabiti vse materiale, ki smo jih imeli na voljo. Ti tako niso končali na odpadu, ampak smo jih umestili v umetniško delo,« pojasnjujejo mlade hrvaške umetnice. »Gre za prečiščevanje od plastike do vračanja k izvornemu, k naravi. Sicer odvisno od tega, s katere strani ulice pridete. Jo pa vedno lahko zamenjate. Če gledate pozitivno, boste videli, da bo prihodnost boljša, pesimistični pogled pravi, da bo še slabše.« V jeklenem stolpu na Vovkovem vrtu svojo instalacijo iz umetne svile predstavlja še ena hrvaška umetnica – Ida Blažičko.

performansov, spletnih pogovorov z umetniki do vodenja po razstaviščih. Teh je več kot dvajset. Izvirnega projekta z naslovom Mapiranje spominov se je lotila Anja Podreka, ki za 1. junij pripravlja zvočni sprehod iz starega mestnega jedra v Majdičev log. Estera Rezar bo ob tem na vrhu Mohorjevega klanca pod Plečnikovim stopniščem pripravila performans, povezan z nekdanjo Pirčevo barvarno. Dogodki se bodo v juniju ponovili, prav tako pa bodo že ta konec tedna na voljo vodenja po razstaviščih. Če o tem najdete na spletni strani Layerjeve hiše in Bienala BIEN 2021.

Ob razstavljenih delih, še zlasti tistih, ki so na ogled na prostem, Zala Orel poudarja: »Polagam vse upe v obiskovalce, da bodo ob ogledu umetniških postavitev do njih prizanesljivi in jih bodo nedotaknjene pustili v ogled tudi vsem, ki bodo prišli za njimi. Instalacije v javnem prostoru so tako odgovornost obiskovalcev kot celotne skupnosti.«

Kranj po desetletjih propadanja nekoč cvetoče tekstilne industrije znova postaja mesto tekstila. Prihodnji mesec in pol bo na ogled po vsem starem mestnem jedru in v številnih galerijah. V svoji najboljši kondiciji in sodoben, kot je čas, v katerem živimo.

Bogat program vse poletje

Na Bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2021 v prihodnjih dneh sledijo številni novi dogodki, od

V zidni poslikavi z naslovom 1958 je Elena Fajt poustvarila fotografije delavk iz Tekstilindusa in IBI-ja. Delo je izdelala iz odpadnih človeških las. / Foto: Tina Dokl

Vodja Bienala Zala Orel (ob instalaciji Ide Blažičko na Vovkovem vrtu) je z ekipo sodelavcev Layerjeve hiše in prostovoljci tekstil spet vrnila v mesto. / Foto: Tina Dokl

Pogovor

Uporaba zaslonov: manj je bolje

Dr. Anja Radšel, dr. med., spec. pediatrije

Izšle so prve nacionalne Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih. »Pediatri se v zadnjih letih pri svojem delu vse pogosteje srečujemo z otroki in mladostniki, ki imajo zaradi čezmerne uporabe naprav z zasloni težave. Zato smo dali pobudo, da smernice pripravimo tudi v Sloveniji,« pravi dr. Anja Radšel, dr. med., spec. pediatrije, ki je kot pediatrinja zaposlena v Zdravstvenem domu Medvode.

MAJA BERTONCELJ

Smernice so pripravili primarni pediatri iz Sekcije za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo pod okriljem Odbora za osnovno zdravstvo pri Zdravniški zbornici Slovenije skupaj s strokovnjaki z drugih področij. Članica delovne skupine je bila tudi naša sogovornica dr. Anja Radšel iz Sore, dr. med., spec. pediatrije, ki je kot pediatrinja zaposlena v Zdravstvenem domu Medvode. Poleg nje so bili v delovni skupini še vodja dr. Mateja Vintar Spreitzer, dr. med., spec. pediatrije, Denis Baš, dr. med., spec. pediatrije, predsednik Sekcije za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo, dr. Marija Anderluh, dr. med., spec. otroške in mladostniške psihiatrije, vodja Službe za otroško psihiatrijo na Pediatrični kliniki v Ljubljani, dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psihologinja, specialistka klinične psihologije, izr. prof. dr. Damjan Osredkar, dr. med., predstojnik Kliničnega oddelka za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo v Ljubljani, Maja Vreča, sodelavka projekta Safe.si, Arnes, dr. Špela Selak, mag. psih., univ. dipl. kom., Nacionalni inštitut za javno zdravje, in Špela Reš, univ. dipl. psihologinja, svetovalka na Logoutu.

Dobili smo prve nacionalne Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih. Kakšna so časovna priporočila?

Do dopolnjenega drugega leta starosti naj otrok ne bo izpostavljen zaslonom. Od drugega do petega leta naj bo časovna omejitev manj kot ena ura na dan, naraščajoče sorazmerno s starostjo in le ob prisotnosti staršev (okvirno pri triletнем otroku dvajset minut dnevno ali pri štiriletnem otroku trideset minut dnevno). Od šestega do devetega leta naj otrok pred zasloni ne preživi več kot eno uro na dan, nato do 12. leta največ uro in pol, do 18. leta pa naj bo časovna omejitev največ dve uri na dan. Vsa časovna priporočila predstavljajo povprečno uporabo zaslonov v prostem času. Če ima otrok specifične težave, prilagodite uporabo oceni strokovnjaka. To so časovna priporočila in usmeritve, Nacionalne smernice pa na skoraj šestdesetih straneh prinašajo še vrsto

drugih strokovnih vsebin.

Kako pomembno se vam zdi, da smo tudi v Sloveniji dobili smernice na to temo?

Zelo pomembno; in vesela sem, da so izšle. V tujini so podobne smernice na voljo že kar nekaj časa, pri nas jih doslej še ni bilo, potreba pa je bila velika. Pediatri se v zadnjih letih pri svojem delu vse pogosteje srečujemo z otroki in mladostniki, ki imajo zaradi čezmerne uporabe naprav z zasloni težave. Zato smo dali pobudo za pripravo smernic. Oblikovali smo zelo široko multidisciplinarno strokovno skupino različnih strokovnjakov, ki se vsak s svojega vidika ukvarjajo s tem področjem. Smernice so sedaj na voljo. Temeljijo na pregledu literature, ki je bila na to temo objavljena v svetovnem merilu, na smernicah, ki so v tujini že dostopne. Predvsem smo se orientirali na evropski prostor. O določenih področjih je na voljo še zelo malo raziskav. Tam je bil naš strokovni konsenz tisti, na katerem slonijo te smernice. Dobile so široko strokovno podporo različnih strokovnih organizacij. So podobne kot drugje po Evropi in svetu.

Komu so namenjene?

Širša publikacija je v prvi vrsti namenjena vsem strokovnim delavcem, ki se pri svojem delu srečujemo z otroki in mladostniki. Želimo si, da bi delovali usklajeno in dvignili raven ozaveščenosti o pomenu časovnih omejitev, ustreznega načina uporabe in kvalitete izbranih vsebin. Poleg smernic je bil pripravljen in oblikovan poseben kartonček, ki je namenjen staršem in skrbnikom. V njem so predstavljene ključne vsebine. Vse je dostopno tudi na spletu ([/www.zdravniskazbornica.si/informacije/publikacije-in-analize/zasloni](http://www.zdravniskazbornica.si/informacije/publikacije-in-analize/zasloni)).

Se je stanje glede uporabe zaslonov v času epidemije in šolanja na daljavo poslabšalo?

Epidemija covid-19 je stanje še poslabšala. To so potrdile tudi raziskave. Evropska raziskava, ki je bila narejena v času pred pandemijo, v katero Slovenija ni bila vključena, je pokazala, da so manjši otroci pred zasloni povprečno dve uri dnevno, učenci pa

Članica delovne skupine, ki je pripravila smernice, je tudi dr. Anja Radšel, dr. med., spec. pediatrije. / Foto: Tina Dokl

v prostem času do štiri ure dnevno. Raziskava v prvem valu epidemije, v katero je bila vključena tudi Slovenija, pa je pokazala, da so otroci v povprečju pred zasloni preživeli skoraj sedem ur na dan, od tega je bilo šolskega dela slabe štiri ure. Evropsko povprečje v letu 2018 je bilo 2,6 ure na dan za delo za šolo in v prostem času. Samo prostotčasne aktivnosti so sedaj presegle ta čas. Zavedati se je treba, da so vsebine na spletu zelo mamljive in otroke pritegnejo. Za natančno razumevanje dolgoročnega vpliva zaslonov na počutje in celostno zdravje otrok in mladih bi potrebovali več raziskav.

Človek se morda vpraša, ali smo izgubili zdravo pamet, da tudi za uporabo zaslonov potrebujemo smernice, nekakšna navodila ...

Tehnologija je del vsakdana. V zadnjem desetletju je bila zaznana velika uporaba zaslonov pri različnih starostnih skupinah. Smernice so kot nekakšno ogledalo na steni, ki pokaže čas, ki je še nekako sprejemljiv, varen. Časovne omejitve so kar striktno. Zavedamo se, da je to drugače od realnosti. Pri časovnih okvirih se mi zdi pomembno, da pogledamo obratno perspektivo. Mi vsi vemo, kaj otrok potrebuje za zdrav razvoj. To je veliko gibanja na svežem zraku, raziskovanje, igro v prostih okvirih, družbo vrstnikov, pristni stiki tudi z odraslimi ... Otroci so v vrtcu in v šoli velik del dneva. Če popoldan čas preživijo še pred zasloni, ga za vse omenjeno,

kar potrebujejo za zdrav razvoj, ostane še zelo malo. To je problem, da ta čas za zasloni ukrade čas drugim aktivnostim, ki jih otrok nujno potrebuje. Tudi ta vidik se mi zdi zelo pomemben.

Kaj opazate kot pediatrinja?

Naj začnem pri večjih otrocih, ker je to že dlje časa znano in se o tem več govori. Več preživetega časa za zasloni posredno pomeni manj gibanja, več debelosti, manjše gibalne spretnosti ... Opažamo več motenj razpoloženja, čustvene stiske. Otroci, ki veliko uporabljajo zasloni, imajo pogosto porušene spalne vzorce. Zelo skrb vzbujajoča pa so opažanja pri majhnih otrocih, ki imajo zaradi neprimerne uporabe zaslonov odstopanja že zgodaj v razvoju, že pri enem, dveh letih. Na pregledih opažamo motnje pozornosti s hiperaktivnostjo, beganje naokrog, govorno otrok ni spreten, kot bi pričakovali za njegovo starost ... Velikokrat se izkaže, da je v ozadju prevelika uporaba zaslonov. Otroški možgani se v zgodnjem obdobju zelo intenzivno razvijajo, postavlja se temelji njihovega delovanja na intelektualnem in psihosocialnem področju.

Majhnemu otroku ni težko vzeti zaslona, kaj pa najstniku?

Pri vseh starostih je težko. Najlažje je pri prvem otroku, ko imamo v glavi načrt in se ga lahko držimo. Ko pride sorojenec, je to že večji izziv. Situacije so različne. Predlagamo vzpostavitev družinskega načrta uporabe

zaslonov, ko se cela družina dogovori za njihovo uporabo in potem se vsi dogovora držijo. Pomembno je, da naprave niso v otroški sobi, še zlasti ne čez noč. Ne uporabljajmo jih med obroki, večkrat določimo dan brez zaslonov ... Ključno je, da otroci čim dlje ne uporabljajo zaslonov. Ko pride ta čas, pa da niso njihovi lastniki. Naprav ne kupujmo za darila, ne spodbujajmo, da jih otrok kupi iz lastnega denarja. Pomembno je, da vemo, kaj otrok gleda, da imamo nadzor. Veliko je pasti, ki otroke lahko pripeljejo v težave. Po eni strani so nam naprave olajšale in izboljšale življenje, po drugi strani pa je njihovo uporabo treba znati omejevati. Dejstvo je, da so zasloni del našega vsakdana, zato je že pri majhnih otrocih treba začeti vzgajati zdrav odnos do njihove uporabe. Naprave z zasloni niso primerne za tolaženje in preusmerjanje pozornosti otroka v stiski, za animacijo pri hranjenju ... Ne uporabljajte zaslonov za nagrajevanje ali kaznovanje otroka.

Odrasli smo zgled.

Zgled staršev je izjemno pomemben. Paziti moramo na lastno uporabo zaslonov, predvsem ko smo ob otrocih, še zlasti ko so ti v obdobju dojenčka in malčka, pa tudi kasneje (npr. uporaba pametnih naprav med dojenjem, stalno preverjanje obvestil, brskanje po socialnih omrežjih in javljanje na ne-nujne telefonske klice v prisotnosti otrok ...). Bodite zgled za uravnoteženo rabo naprav!

»Zgled staršev je izjemno pomemben. Paziti moramo na lastno uporabo zaslonov, predvsem ko smo ob otrocih, še zlasti ko so ti v obdobju dojenčka in malčka, pa tudi kasneje.«

Osebnosti

Kranjčanka na čelu babic

Saša Matko, diplomirana babica in vodja porodnega bloka v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj, je nova predsednica Sekcije medicinskih sester in babic Slovenije. Kot je poudarila, je ves čas treba slediti spremembam v stroki in si postavljati višje cilje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Pred kratkim so bile volitve za novo predsedstvo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornice – Zveze), znotraj katere deluje tudi Sekcija medicinskih sester in babic. Za mandatno obdobje štirih let je vodenje sekcije prevzela Saša Matko, diplomirana babica in vodja porodnega bloka v BGP Kranj.

Sekcija medicinskih sester in babic je edina, ki na področju Slovenije in zunaj naših meja zastopa babice. »Babištvo si zasluži neko veljavo v slovenskem prostoru, ne glede na to, da so bile babice cenjene že v zgodovini. Včasih se mi zdi, da kljub temu da so se stvari do danes zelo spremenile, kar se tiče varnosti in kakovostne obravnave ne samo porodnic in novorojencev, ampak žensk v splošnem, da moramo babice ves čas kot neka manjšina

Saša Matko na delovnem mestu v BGP Kranj / Foto: Tina Dokl

v zdravstvenem profilu opozarjati na to, da smo prisotne. Želimo si še boljših pogojev in moja naloga je, da pri tem pomagam,« je povedala Saša Matko in dodala, da v očeh družbe zaznavajo babištvo kot izjemno cenjen poklic in so za to hvaležni. Opozorila je sicer na pomanjkanje babic, kar ni samo slovenski problem, pohvalila

pa izjemen napredek pri izobraževanju babic: »Dvignili smo standarde obravnave, kar ženske od nas tudi pričakujejo. Ves čas je treba slediti spremembam v stroki in si postavljati višje cilje.«

V času, ko je Saša Matko prevzela vodenje sekcije, je bilo nekaj mejnikov. »Ob nedavnem mednarodnem dnevu babic je Zbornica – Zveza

podprla izdajo knjige Rozalije Rajgelj z naslovom Babice v Kranju in okoliških vaseh pred letom 1950. Izdali smo priručnik Kompetence in aktivnosti v dejavnosti babištva. Kompetence smo pripravljali leta in zagotovo so še izzivi, med njimi zagotovo spremljanje nosečnic pred porodom. To so po zakonu določeni obiski, ki bi jih načeloma lahko opravila babica. Zavzemam se tudi za svetovanje v babiški ambulanti, ki jih ponekod že imajo. Babice so lahko tudi po porodu izjemne strokovnjakinje pri svetovanju, negi, oskrbi novorojenca in mamice v domačem okolju.«

Delo v covidnih razmerah je od blizu spoznala prav v BGP Kranj. »V bolnišnici smo se znali prilagoditi novim razmeram in smo poskrbeli za zaščitne ukrepe, da vse poteka varno za vse.« Kot dodaja Saša Matko: »Zaščitna maska nam je vzela nasmeh na ustih, se pa zagotovo vidijo iskric v očeh. Pomemben del babiškega poklica je tudi

dotik, ki ga ženske potrebujejo, in na varen način nam je uspelo to obdržati.«

Saša Matko je Kranjčanka, zaključila je tedaj še Srednjo ekonomsko in upravno-administrativno šolo Kranj. »Kar nekaj časa sem potrebovala ta klic, kaj želim početi v življenju. Šele ob zaključku srednje šole je dozorela odločitev, da želim postati babica. Verjetno mi je bilo nekaj položeno v zibelko, ker sem se v kranjski porodnišnici rodila kot nedonošenka, na pediatrični kliniki pa kot pacientka občudovala delo medicinskih sester, čeprav me v ta poklic ni povleklo. Ob zaključku srednje šole sem tudi ugotovila, da nisem preveč za delo v administraciji, ampak da sem bolj človek, ki potrebuje socialni stik. Vpisala sem takrat Visoko šolo za zdravstvo Ljubljana, smer za ginekologijo in porodništvo (danes smer babištvo). Še kot študentka sem prvič sodelovala pri porodu in začutila, da je to resnično tisto, kar si želim.«

Po diplomi je zaposlitev dobila v porodnem bloku ljubljanske porodnišnice, kjer je ostala enajst let. Ko si je ustvarila družino, se je odločila za manj stresno delovno okolje v Službi za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb, kjer je ostala štiri leta. »Globoko v sebi pa sem vedela, da je to le premostitev in si vrat v babištvo nisem zaprla. Pred dobrima dvema letoma sem se zaposlila v BGP Kranj, kar je bilo ravno v času, ko smo odpirali prenovljen porodni blok. V lepših in sodobnejših prostorih je zagotovo lažje delati, a dušo prostoru dajemo zaposleni. Babice pa smo tiste, ki smo v prvi vrsti s porodnicami za to, da slavimo rojstvo. Kot vodja porodnega bloka imam sicer kar nekaj administrativnega dela, še vedno pa delam tudi v porodni sobi. Kot vodilna babica imam tako celoten vpogled v delo, sodelujem s timom in lažje razumem svoje sodelavce,« je sklenila Saša Matko.

Od nekdanj želela pomagati

»Še enkrat bi se odločila za ta poklic,« pravi diplomirana medicinska sestra Barbara Bukovnik iz Zdravstvenega doma Kranj, čeprav priznava, da jim je zadnje leto prineslo velike izzive. Ta čas se posveča predvsem vodenju cepilnega centra v Kranju, sicer pa v zdravstvu dela že 25 let. Nedavno je prejela najvišje stanovsko priznanje – zlati znak.

ANA ŠUBIČ

Želja pomagati drugim Barbaro Bukovnik z Visokega pri Kranju spremlja že od malega. Že kot deklica je rada prevezovala rane ali kako drugače pomagala ob zdravstvenih težavah, zato ne preseneča, da jo je poklicna pot vodila v zdravstveno nego. Leta 1996 je začela delati v bolnišnici na Golniku: na internem in pulmoškem oddelku ter v specialistični kardiološki ambulanti, več let je bila strokovna vodja na oddelku za neinvazivno mehansko ventilacijo. Leta 2011 je kariero nadaljevala v Zdravstvenem domu (ZD) Kranj, kjer je kot diplomirana medicinska sestra orala ledino na področju dela t. i. referenčnih ambulant, v zadnjem letu pa njevo delo kroji epidemija. Od februarja vodi cepilni center v Kranju. Za vse dosedanje delo je nedavno prejela zlati znak Zbornice zdravstvene

in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica – Zveza).

Najvišje stanovsko priznanje je sprejela s hvaležnostjo in ponosom. »Moram pa poudariti, da brez dobrih sodelavcev in kolegov ter podpore v lastnih vrstah ne bi mogla doseči vsega tega. Prav vsaka neka način prispeva k razvoju naše stroke. Zelo sem hvaležna tudi svoji družini, za podporo in razumevanje, ki mi ju izkazujejo pri opravljanju mojega poklica.«

Bukovnikova je vodja tima diplomiranih medicinskih sester v ambulantah družinske medicine, ki delajo po modelu referenčnih ambulant. Kot opaža, so ta način obravnave pacienti dobro sprejeli. »Gre za veliko pridobitev tako pri preventivni dejavnosti kot pri kurativni – pri vodenju kroničnih urejenih bolnikov. Zaradi koronavirusa žal naše dejavnosti

začasno izvajamo v zelo omejenem obsegu, saj smo vpeti v delo covid ambulan-te in nove dejavnosti na primarnem nivoju – jemanje brisov in cepljenje.«

Bukovnikova je marca lani prevzela organizacijo sprejemnih triažnih mest v ZD Kranj, jeseni še organizacijo covid ambulan-te za odrasle, zadnje mesece pa, kot rečeno, vodi enega večjih cepilnih centrov v državi. Na lokaciji kranjske vojašnice so v preteklih dneh cepili tudi po 1300 občanov dnevno. Da jim to uspe v osmih urah, je na cepilnem mestu blizu trideset sodelavcev iz različnih ambulant, po potrebi pa vključijo tudi študente. »Urnike cepljenja kreiramo glede na dobavo cepiva. Pri cepljenju doslej ni bilo večjih težav, razen če se vabljeni ne držijo terminov. Želimo si, da do tega ne bi prihajalo, saj je to ključno za tekoč potek cepljenja. Pri vzdrževanju reda nam zelo

pomagata vojska in Civilna zaščita Mestne občine Kranj,« je razložila sogovornica. Ob vodenju cepilnega centra ji marsikdaj ne uspe tam opraviti vsega dela, povezanega s cepljenjem, zato službene obveznosti nosi tudi domov. Najprej si sicer vzame čas za kratek oddih, topel obrok, z možem spi je kavo in na hitro opravi nujne družinske obveznosti, poskrbi tudi za sprostitevne dejavnosti – njen najljubši hobi sta glasba in ples. Ker ne želi, da bi družinsko življenje preveč trpelo, za računalnik običajno znova sede šele zvečer in se loti dela.

V vsej karieri ji je zadnje leto prineslo največ izzivov. »Obdobje soočanja z epidemijo je pretresljivo in nepredvidljivo – nekaj novega za vse v zdravstvu. Bolje je, da niti ne veš, kaj te čaka, sicer bi morda že obupal. Naporeno je, ker traja že dolgo. Čeprav težimo k temu, da bi čim prej precepili populacijo

Barbara Bukovnik je vodja cepilnega centra v Kranju.

in bi potem spet lahko opravljali naše redno delo, pa ne vemo, kaj bo jeseni, ko bo spet ugoden čas za viruse,« priznava Bukovnikova.

Omeniti velja, da sodeluje tudi v projektih NIJZ, Ministrstva za zdravje in na strokovnih posvetih o Nacionalni strategiji razvoja osnovne

zdravstvene dejavnosti v Sloveniji do leta 2025. Na Zbornici – Zvezi je predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini. Želi si, da bi se več mladih odločalo za delo v zdravstvu, saj je pomanjkanje kadra veliko že v normalnih razmerah.

30 let R Slovenije

Radovljica v boju za osamosvojitve in samostojnost

Politika mora v času največjih preizkušenj in navzkrižij interesov slediti svojemu poslanstvu, da se ne zaplete vanje in skrene s poti.

JOŽE RESMAN

V času slovenske osamosvojitve sem bil predsednik Izvršnega sveta Skupščine Občine Radovljica, ki je takrat pokrivala območje današnjih občin Radovljica, Bled, Bohinj in Gorje. Bil sem v vlogi predlagatelja in izvrševalca občinskih predpisov, ki jih je sprejemala skupščina s predsednikom Vladimирjem Černetom. V Radovljici je bil eden redkih primerov, da je vladajočo koalicijo sestavil Demos, ki ga je vodil Aldo Jovan, in Zveza socialistične mladine (kasneje Liberalna demokracija), ki jo je vodil Jože Dežman.

Aktivnosti IS tistega časa bi lahko razdelil na dva dela. Prvi del je bilo sodelovanje občine pri zadevah, ki jih je urejala država, drugi del pa se je nanašal na pomembne izvršne naloge iz pristojnosti občine. Iz obsežnega nabora aktivnosti ob samem osamosvajanju, še bolj pa v pričakovanju potrebne oživitve gospodarstva, bom izluščil nekaj drobecov.

Vloga občin za oborožitev TO in razorožitev JLA je bila

Arhiv Muzeja Novejša zgodovina Slovenije
Jože Resman, predsednik Izvršnega sveta Skupščine Občine Radovljica 1990–1992, član Državnega sveta 1992–2002

nenadomestljiva in neprecenljiva, saj je bilo poznavanje terena, ljudi, organizacij in povezav na lokalni ravni nujno za uspešno izvedbo. Velikokrat je bilo reševanje prepuščeno iznajdljivosti, pogajalski sposobnosti in premišljenosti ljudi na terenu. Občutil sem veliko podporo, pripravljenost, zanos in zaupanje, da bomo v samostojni državi probleme bolje in hitreje reševali, kar je zelo olajšalo ali celo omogočilo delo IS. Pomoč

pri prevozu in skladiščenju orožja je bila možna samo s tesnim sodelovanjem na terenu, prav tako pogajanja z vodstvi vojašnic. Pričakovati je bilo povračilne ukrepe in sabotaže, zato se je izvršni svet nanje pripravljval skupaj s predstavniki društev in organizacij na terenu. Ko smo izvedeli, da se okrog objektov komunalne in vodne preskrbe gibljejo neznani obrazi, so se narodni zaščitniki takoj pridružili člani lovskih družin in strelske družine in neprekinjeno oboroženo varovali objekte za nemoteno oskrbo prebivalstva.

Pritiski in grožnja občine z odklopom od vseh komunalnih storitev, predvsem vode, je bistveno izboljšala pogajalske pozicije Slovenije z enotami JLA. Občina je imela veliko vlogo pri praznjenju vojašnic. Dogovorila se je z vodstvi, da ne bodo ovirali pripadnikov vojske pri odločitvi, da zapustijo vojašnico. Zanimivo je bilo, da vojašnic niso zapustili samo Slovenci, pač pa tudi vojaki iz drugih republik. Za vse je občina organizirala prevoze do Srednje ekonomske šole

v Radovljici, kjer so aktivisti Rdečega križa pripravili oblačila, da so se vojaki lahko preoblekli v civilno obleko. Občina je vsem tudi preskrbela vozovnice, tudi za tiste, ki so se odločili za pot v tujino. Poskrbela je tudi za varen prestop oficirjev in drugega kadra iz JLA na stran Slovenije s tem, da je v strogi tajnosti uredila prevoz in nastanitev na varni lokaciji na Voglu.

Občina Radovljica je bila takrat ena najbolj gospodarsko in infrastrukturno razvitih podeželskih občin v Sloveniji. Neprimerno težji izziv za občino je bil zato ustvariti pogoje za oživitev razvoja po hudi recesiji, ki je bila pričakovana. Čeprav je imela radovljiška občina srečo, da je bilo njeno gospodarstvo raznoliko z nekaj zelo uspešnih izvoznikov, je jugoslovanska politika preusmerjanja razvojnih sredstev v nezavite republike povzročila tehnološko zaostalost številnih podjetij v občini (Verige, Plamena, Almir, Vezenin, Sukna), izguba jugoslovanskega trga pa jih je pripeljala na rob propada ali čez.

Najbolj je občino prizadel propad podjetja Elan, zato je v dogovoru z državo izvršni svet pri sanaciji prevzel posredno vlogo, finančno sanacijo pa je zagotovila država prek novoustanovljene družbe Šport-EL 2000. Pritiski na občino za neposredno pomoč podjetjem so bili izjemni, a pričakovanja nerealna, saj občina potrebne denarja niti za svoje naloge ni imela zadosti. Zato je vse napore vlagala v iskanje možnosti za obojestransko koristne in dolgoročne rešitve. Od podjetij je odkupovala premoženje, predvsem zemljišča in objekte, potrebne za izgradnjo občinske infrastrukture, ceste, javne površine, občinski stanovanjski program in prihodnje razvojne cone. Za izvedbo tega procesa je občina izdala tudi občinske obveznice kot edinstven primer financiranja občinskih projektov v državi. Podjetja so tako dobila nekaj prepotrebnihih financ, še bolj pomembno pa je, da so se zaradi urejene infrastrukture kasneje lažje prestrukturirala, namenila prostore za nove dejavnosti

in nova delovna mesta. Občina pa je zaradi tako pridobljenih zemljišč in premoženja vse do danes lažje urejala svojo infrastrukturo in razvojne projekte, zato sem ponosen, da sem v najbolj kritičnem času naše novejša zgodovina vodil ekipo, ki se je pravilno odločila in postavila temelje za oživitev gospodarstva in družbenega življenja.

Ne samo komunalni, tudi turistični, športni, kulturni infrastrukturi, naravnim vrednotam in velikim športnim in kulturnim prireditvam sam pripisujem velik pomen za razvoj. Tako so poligon v Podkorenu, pokal FIS, gondola na Vogel, kandidatura za olimpijado treh dežel in drugi projekti, za katere sem prispeval velik delež, pustili vidne sledi v razvoju in prepoznavnosti Slovenije. In bi jih še več, mislim na neizkoriščen potencial državnega premoženja in naravnih vrednot v TNP, če bi se država zavedala svojega poslanstva in ne bi nased(a) la maščevalnim hujskačem, lovcem na lastne koristi in podleg(a)la populizmu.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Župan Ferdinand Novak in mamutove kosti

PETER COLNAR

Kamniški župan in politik Ferdinand (Nande) Novak, ki se je rodil 30. maja 1892 na Vrhpolju pri Kamniku, je kot župan januarja 1938 dosegel, da je kraljeva banska uprava začela regulirati potok Nevljico. Pri izkopavanju je bil župan pogosto prisoten.

Prirodoslovni muzej v Ljubljani se med drugim ponaša tudi z mamutom oziroma njegovim okostjem, pri odkritju katerega ima veliko zaslug tudi Ferdinand Novak. Dne 4. marca 1938 so začeli kopati jamo za temelje novega betonskega mostu. Delavci so v sloju gline našli na »lesene šture«, ki so delo ovirali. Eden od delavcev je neki »štore« izkopal in ga s krampom prepolovil. Novak je v potemneli gmoti prepoznal strukturo kosti. Takoj se je s kolesom odpeljal po nasvet k veterinarskemu inšpektorju Josipu Nikolaju Sadnikarju. Ta je v

ostankih prepoznal mamutove kosti, saj je imel v svoji zbirki že dve kosti, ki ju je naplavila Kamniška Bistrica. S sinom Nikom in slikarjem Stanetom Cudermanom, ki je imel fotoaparat, so odšli na najdišče. Izkopavanja so začasno ustavili, raziskovanje arheološkega najdišča pa je prevzel Fran Kos.

Po nekaj tednih so na željo izvajalca gradbenih del raziskovanje zaključili ter dokončali regulacijo Nevljice in gradnjo mostu. Kot župan si je Novak prizadeval, da bi kosti ostale v Kamniku in tako prispevale k njegovemu turističnemu razvoju, vendar je moral po mesecu dni popustiti in jih prepustiti Prirodoslovnemu muzeju v Ljubljani, kjer je mamut kasneje postal simbol Prirodoslovnega muzeja.

Prirodoslovni muzej Slovenije je ena od najstarejših slovenskih kulturnih in

znanstvenih institucij, ki izvira iz Deželnega muzeja, ki je bil kot Kranjski deželni muzej ustanovljen s sklepom Deželnih stanov Kranjske 15. oktobra 1821, s potrditvijo tedanje vlade pa 8. junija 1826. Ustanovni zbirki prvega muzeja na Slovenskem sta Zoisova zbirka mineralov in zbirka kohilij (lupin mehkužcev) grofa Franca Hohenwarta.

Župan Novak je sicer »zaslovel« s kritičnim govorom leta 1930 v dvorani Union v Ljubljani ob sprejemu predsednika jugoslovanske vlade generala Petra Živkovića. Kot predsednik Županske zveze je v govoru poudaril, da ljudstvo ni tako zadovoljno z novimi oblastmi, kot kažejo veličastni sprejemi, ter da se patriotizma ne sme meriti po vdanostnih izjavah in hvalnicah, ampak po delu na prosvetnem, socialnem in gospodarskem polju. S

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Mojstrani se je 25. 5. 1924 rodil smučarski skakalec Janez Polda. V Planici je leta 1948 skočil 120 metrov, kar je bil tedaj najdaljši skok na svetu, vendar je ob doskoku podrsal.
- Na Rodinah pri Žirovnici se je 26. 5. 1891 rodil pisatelj Janez Jalen. Jalnovo najpomembnejše delo je trilogija Bobri, ki je izšla z naslovi Sam, Rod in Vrh. V njen opisuje življenje mostiščarjev na Ljubljanskem barju. Napisal je tudi scenarij za prvi slovenski igrani film Triglavske strmine režiserja Metoda Badjura.
- V Mengšu se je 29. 5. 1830 rodil slovenski pisatelj Janez Trdina, utemeljitelj slovenske umetne pripovedke (Bajke in povesti o Gorjancih ...). O sebi je zapisal: »V mlada srca bom vcepil slovenski patriotizem ... V historiji bom govoril brez strahu celo resnico, četudi sem ter tja koga piknem in zbudem ...«

tem je povzročil v slovenski in jugoslovanski politiki veliko ogorčenje in prišel v navzkrižje z režimom. Leta 1932 je bil razrešen s funkcije župana. Zapri se mu tudi gostilno. Tri tedne pred županskimi volitvami

leta 1933 so ga za dva meseca poslali v konfinacijo v Maribor, vendar je kljub temu postal župan Občine Kamnik - okolica. Na občinskih volitvah decembra 1937 je bil ponovno izvoljen za župana Občine Kamnik.

Pohota v okviru sorodstva

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Naslednje posiljevanje v okviru svaštva se najbrže tudi ne bi ohranilo v sodnih spisih, če ne bi bila posledica nezahelena nosečnost.

Jurij Blažič z Velikega Slatnika je decembra 1843 na okrajni gosposki Ruperčvrh prijavil, da mu je mlajša hči Uršula zaupala, da je starejša hči Neža (21) noseča s svojim svakom oziroma njegovim zetom Janezom Šaškom. Oče Jurij je Nežo najprej sam zaslišal glede tega in mu je priznala, da jo je Janez na silo meseno vzel in da je zanosila. Nekaj dni po velikem šmaru je proti deseti zvečer, ko je že počivala, prišel Janez k njej v posteljo in zahteval potešitev svoje čutnosti. Ni ga hotela uslišati, očitala mu

je, da je poročen, vendar je vztrajal pri tem, da ga zadovolji. Grozila je, da ga bo zatožila, vendar jo je kljub upiranju in grožnjam meseno zlorabil. Po petih, šestih tednih je opazila, da je noseča. Petega novembra dopoldan, ko sta bila sama doma, jo je ponovno skušal zvleči v sobo na posteljo, vendar je napela vse moči, se mu iztrgala in ušla. Zagotovila je, da v tem letu ni občevala z nikomer drugim razen s svakom. O dogodku pa da je bila tiho, ker se je bala očetove jeze. Takrat je bila sama v izbi in ni klicala na pomoč, lahko da bi jo slišala samo z Janezom poročena sestra Marija, vsi drugi pa so spali zunaj hiše.

Janez Šašek je bil star dvajset let, posestnik kmetije, oče enega otroka, še nikoli ni bil v preiskavi ali kaznovan. Očitano je zanikal, češ da dobi dovolj pri svoji ženi.

Kazensko sodišče je zadevo poslalo nazaj okrajni gosposki Ruperčvrh, ker da ni bilo moč zanesljivo ugotoviti posilstva. Da se je zastavljalo vprašanje, ali je Šašek zares z nasiljem onemogočil Nežin odpor in jo v takem stanju oskrunil. Po njeni izjavi ji je namreč držal roke na trebuhu, da se ni mogla braniti. Sodišče je menilo, da posilstva ni mogel storiti na nasilen način, če je s svojima rokama držal njeni. Tudi ni bil toliko močnejši

od nje, on je bil star dvajset, ona 21 let. Že iz samega dejstva, da je Neža dopustila, da je Janez prvič legel k njej v posteljo, da se že tega ni branila, je sodišče domnevalo, da ni šlo za resen odpor. Saj ko jo je hotel drugič, se mu je pa lahko iztrgala? Sklenili so torej, da odpor ni bil zadosten, da bi šlo za posilstvo.

Za očeti in brati je prišlo na vrsto še drugo sorodstvo in sosedi.

Urša Korenčan, rojena 23. oktobra 1846, hči polkmeta na barju, je po smrti staršev živela pri teti Mariji Šebenik in od jeseni 1857 pri drugi teti Katarini Ogrin, ženi Jerneja Ogrina (37), odpuščenega vojaka in paznika državnega šotišča na barju, bila sta brez otrok. Urša je prijavila strica, da jo je vsaj petkrat otipaval po spolovilu in ji vsakič vtikal prst vanj. Pri zdravniškem pregledu se je izkazalo, da je bila že »deflorirana« in je že izgubila himen, nadalje da je bilo spolovilo v abnormalno iritiranem stanju, kar bi lahko bila posledica kakršnegakoli drgnjenja, lahko tudi »not in ven jemanja prsta«, vendar pred največ dvema, tremi dnevi.

Dvakrat je Ogrina pri otipavanju dekleta zalotila priča Jera Uzman in Ogrin je priznal, da jo je otipaval enkrat, nikakor pa ne večkrat.

Vaš razgled

Za mnoge je življenje – večinoma bolj vijugasta kot ravna – razgibana cesta, ki nas vodi skozi slikovite kraje ter na kateri srečujemo raznovrstne ljudi. Križišča pa so prelomnice, ki nas postavijo pred izbiro: za pot v določeno smer se moramo postaviti na pravi prometni pas. S. L. / Foto: Tina Dokl

Poletni meseci, ki so pred nami, bodo, kot kaže, vendarle nekoliko bolj sproščeni. Lažje bodo zadihali tako obiskovalci kot tudi organizatorji kulturno-družabnih dogodkov, med drugim tudi na bienalu tekstilne umetnosti. Dogodek spremljajo tudi grafiti. Je mišljeno Kranj dogaja ali kaj drugega?! S. L. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Zupančič, 1. del

TINO MAMIĆ

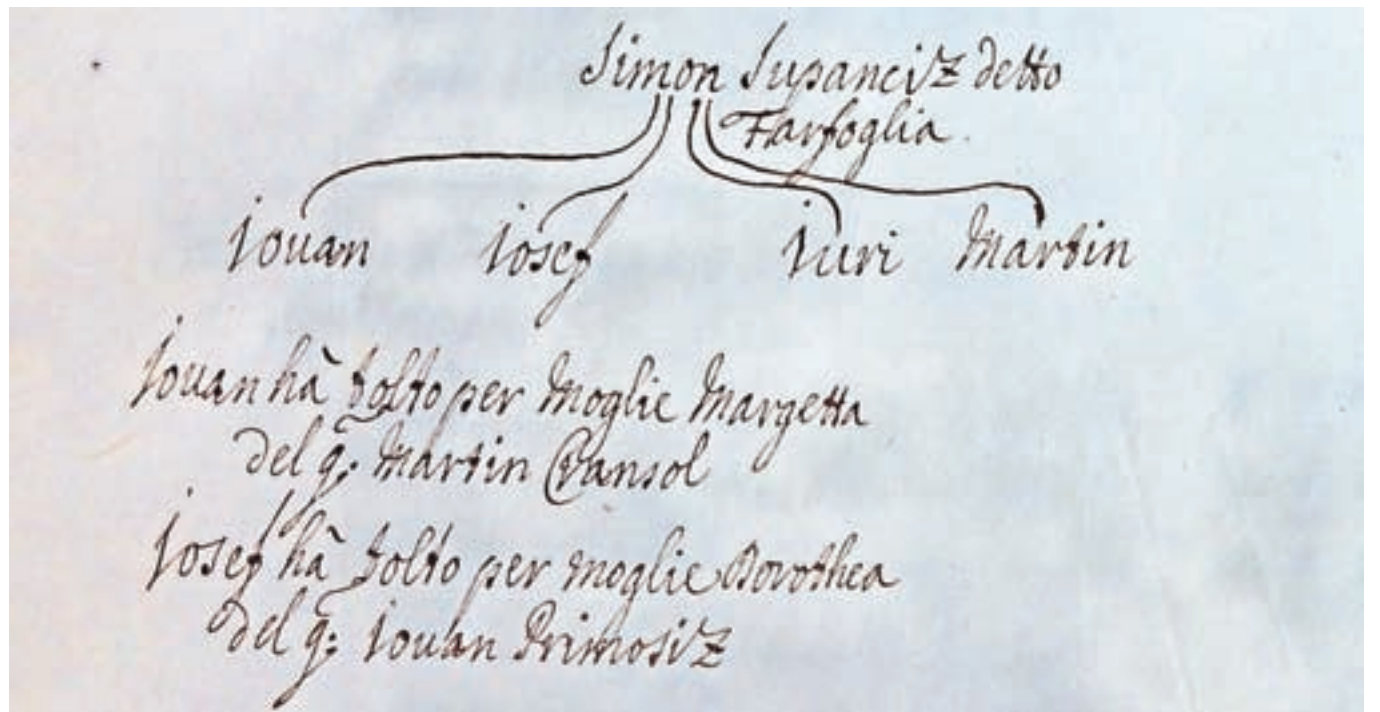
Priimek je izpeljan iz Zupana. Sinovi Zupana so postali Zupančiči. Mali Zupani. Zupančki.

Osnova je seveda stara slovenska in slovanska beseda župan, ki pomeni človeka z uglednim statusom glavnega na vasi ali tudi širše. Župan je bil vodja župe. Najstarejše slovanske župe so osnovne enote združevanja ljudi na stopnji, ki je višja od družine. Župa je obsegala največkrat več vasi. Beseda župan se je ohranila v skorajda istem pomenu vse do dandanes.

O samem izvoru besede župa pa jezikoslovci še niso rekli zadnje besede. Tri hipoteze so: da gre za avarskega velikaša, za visokega slovanskega plemiča ali

za kotanjo/dolino/kotlino. Slednjo razlago omenja dr. Marko Snoj v Slovenskem etimološkem slovarju. Pravi tudi, da je v bohinjškem narečju beseda ohranila pomen kot vaška skupnost ali vaški zbor vse do 19. stoletja.

Zupančič je samo ena različica izpeljanke iz priimka Zupan. Tu so še Zupanič, Županič in Županić. Slednji je, kot vidimo po končnici, priseljen. A tu je še precej bolj znan, po drugi strani pa precej redke priimek Župančič. Pri prepisovanju priimka Zupančič se največ napak zgodi ravno pri začetnici in ljudje velikokrat Zupančiča spremenimo v Župančiča. A kot pravi jezikoslovec Pavle Merku, je Župančič precej mlajd priimek: »To je bila beseda, ki je pomenila kmeta. In ker je bilo ogromno

Najstarejši rodovnik Zupančičev je iz 16. stoletja. Hrani ga Državni arhiv v Trstu (Archivio della Torre e Tasso, b. 229, fasc. 1, zv. 4, str. 89).

kmetov, imamo toliko Zupanov in Zupančičev. Bila pa je samo en Župančič, ki si je sam spremenil priimek, ker je bil iz bogate družine in je hotel biti uglednejši od

preprostega kmeta.« To je pokojni zamejski znanstvenik povedal v intervjuju z Bernardom Nežmahom, ki je doživel tudi svojo knjižno izdajo. Priljubljeni pesnik

Oton Župančič (1878–1949) je do leta 1908 nosil priimek Zupančič, potem pa si je dodal strešico. Njegov oče Franc Zupančič, ded Franc Zupančič in praded Franc

Zupančič so bili doma iz Sešlič pri Dolenjskih Toplicah. Naj kot zanimivost omenimo, da se je Otonova hči poročila in dobila priimek – Kmet ... (Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Bolj ko premišljujete in delate načrte za prihodnost, bolj se vam vse umika. Zato se boste odločili, da se prepustite naključjem in naj pride, kar pride. Čakajo vas trenutki, ko boste zelo presenečeni. Veliko več časa si boste vzeli za aktivnosti.

Bik (22. 4.–20. 5.)

So znanci, sorodniki, vse druge bližnje osebe. Ampak so pa tudi prijatelji, za katere ste si zadnje čase vzeli malo časa. Vsak nekaj potrebuje in vi resnično potrebujete odmor, oddih. Ko vam ni treba nič razmišljati, temveč samo živeti.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Začeli se boste spraševati, ali je z vami kaj narobe. Vsi okoli vas bodo napeti, le vi boste tisti, ki boste situacije reševali sproti, se ne obremenjevali in delali zaključke šele potem, ko bo vse jasno. Le zakaj bi se obremenjevali na zalogo?

Rak (22. 6.–22. 7.)

Brez razloga vam bo videz pomenil več kot po navadi in ravno zato boste začeli posvečati pozornost sebi. Spoznanje, da je pomembno le tisto, kar je znotraj, pride malo kasneje, a ne prepozno. Ob koncu tedna boste izjemno presenečeni.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Vsi nekaj iščemo. In vi boste iskali svoje prave priložnosti. Ne samo v ljubezni, kjer vam zadnje čase ne gre tako, kot bi bilo treba, ampak se vam bo tudi na poslovnem področju začelo odvijati nekaj, na kar ste že pozabili.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Včeraj je preteklost, dogaja se danes, jutri je vse tisto, kar se pričakuje. Posvečali se boste prihodnosti, saj je le ta res pomembna. Vse, kar je bilo in bi radi spremenili, pa se ne da, ni pomembno. Energije in zamisli bo več kot dovolj.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Več je manj in manj je več. Odvisno od tega, kaj v nekem trenutku šteje. Štejete radi, ampak saj veste, da obstajajo tudi neznanke. Pustili se boste presenetiti in tisto, kar vas čaka na koncu, bo nepopisno. Spoznanje vas pripelje do cilja.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Vedno znova si boste dopovedovali, da ničesar ne boste zamudili. Še vas bo razjedal dvom in delali boste nove načrte. Taki pač ste, da si ne želite ostati praznih rok. Na koncu bo prva možnost najboljša in zato bo ne prav nič zamujeno.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Na površje bodo prišle stare zadeve, ki jih v preteklosti niste dokončali. Kljub zatiskanju oči vse – hočeš nočeš – enkrat pride na dan. Znali se boste dobro zagovarjati in utemeljiti svoje odločitve. Vzeli si boste čas zase.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Ni kaj, vaše obnašanje bo kot vreme, in sicer v eni minuti smeh in dobrotnost, v drugi minuti provokacija in morda nesramnost do ljudi, ki si tega ne zaslužijo. Vprašali se boste, zakaj tako odreagirate. Odgovor dobite.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Lepa beseda lepo mesto najde. Prav to bo vaš moto v tem tednu. Ko naredite kaj lepega za druge, lahko pričakujete, da dobite tudi kaj v zameno. V poslovnem svetu se pripravite na spremembe, kajti dogaja se nekaj, česar ne veste.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Vedno znova stremite k novostim in komaj čakate, da se zgodi kaj, o čemer nič ne veste. Začelo se bo dogajati v teh dneh in vsekakor ne boste zamudili priložnosti. Za srčne, čustvene zadeve sedaj ne boste imeli veliko časa.

TA JE DOBRA

Na mostu

Policist ustavi avto na mostu: »Čestitam, vi ste milijonti voznik, ki je prečkal ta most, zato boste dobili nagrado tisoč evrov. Kaj boste storili z denarjem?« Šofer odgovori: »Končno bom šel delat vozniški izpit.« Njegovo dekle na sopotnikovem sedežu pa: »Pustite ga. A ne vidite, da ne ve, kaj govori, ker je pijan?« Nakar še prijatelj z zadnjega sedeža: »Saj sem vedel, da ne bomo prišli daleč z ukradenim avtom.«

S Kitajcem v gostilni

V gostilno stopi Kitajec, sede poleg mene in začne piti. Vprašam ga: »A znaš kakšne borilne veščine? Kung fu, jiu-jitsu, takewon-do in podobno?« »A to me sprašuješ samo zato, ker sem Kitajec?« odvrne sosed. »Ne. Sprašujem zato, ker piješ moje pivo.«

Mudi se mu

Mladenič prihiti v lekarno, v njej pa dolga vrsta. »Prosim vas, pustite me mimo vrste. Zelo nujno je, moja punca leži tamle v parku!« Vsi v vrsti se sočutno umaknejo in ga spustijo mimo vrste do lekarnarja, ki ga vpraša: »Povejte, kaj potrebujete?« »Hitro eno škatlo kondomov. Pohitite, prosim!«

Sreča v nesreči

Razburjeni občan telefonira na policijo: »Halo, policija. Ukradli so mi avto.« »Ste mogoče videli, kdo so bili lopovi?« »Nisem, sem si pa v tisti naglici zapisal številko registrske tablice.«

LAŽJI SUDOKU

7	4	8		1			3
5					1	6	7
		2	7	5	9		
9	3	1	6		2		4
			5	2			
2	4			3	8	7	6
		9	2	8	7		
3	2						1
6				7	4	9	

Rešitev:

7	6	1	2	5	9	8	3
1	8	9	5	7	2	4	6
5	2	8	9	2	6	1	7
9	2	8	6	1	7	5	2
6	1	5	2	7	9	4	8
7	5	2	9	1	6	8	3
4	7	1	2	8	3	9	1
6	2	9	1	6	8	7	4

TEŽJI SUDOKU

1			7	2			
8		7		9		5	1
6		5					
		9					3 5
5							8
2	1				9		
					6		4
3		8		5		1	9
				6	8		7

Rešitev:

2	5	8	9	2	1	7	6
6	2	1	2	5	9	8	5
7	8	6	1	7	5	2	4
9	2	8	7	5	6	1	2
8	1	7	2	6	9	4	5
5	6	2	9	1	6	8	7
2	6	2	1	7	8	5	6
1	7	5	6	9	2	2	9
6	9	5	2	4	7	6	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

AH VRTAČ

Šuceva ulica 28, 4000 Kranj | T: 04 2700 270
www.avtohisavrtac.si

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila ID.4,
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila T-CROSS,
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 11. junija 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

SESTAVIL: F. KALAN	IZDELKI IZ MESA	KRISTUSOV UČNEC	ZADNJA PLAT	ESKIMSKA SNEŽNA HIŠA	GOVORNIK (KNJIŽNO)	ZELO DELAVEN CLOVEK	AMERICIJ	LUKA V SIRIJI, LATAKIJ	PASJA KOČA	MODEL VOZILA KIA	MITOLOŠKI LETALEC	MEDIJSKI ČARODEJ (MIRAN)	GORENJSKI GLAS	SOCIALNI POLOŽAJ	SLOVENSKI VIOLINIST (MILE)	NAJBOLJ POGOST VEZNIK	IGRALEC GIBSON	LAHKO, OKRETNOST V GLASBI	VRTENJE, KROZENJE	MESTO V FRANCIJI	OSEBA, KI PREVERJA CENO GLEDE NA TARIFO	ŠPANSKI KOLESAR (ABRAHAM)	BIBLIJSKI JUDOVSKI PREROK
SLOVENSKI MEDIJSKI VODITELJ (M. G.)								13					SMUČARSKI MARATON (KRAJŠE)									19	
EPIGRAMATIČNA DELA	2												SL. IGRALEC (T. G.) FEVDALNO DELO										
SLOVENSKI IGRALEC (BERT)					25		NEKD. RUSKA KOČIJA ŽENSKI SUKNJIČ					23			1	KNJIŽEVNIK BOTER (NAREČNO)				15			
NEJČ SLAPAR			PONEVERBA SLIKARSKA DELAVNICA						PLUG LEMEŽ									LANENI IZDELKI SMOTER, CILJ					
IGRALKA RINA	22			VISOKA GORA BLOMDAHL-OVA OPERA		6			DEL OBLAČILA ZA ROKO REKA V RUSIJI POLOŽAJ V JOGI	4				60 MINUT	KRAJ PRI RAKEKU ZORA, SVIT					ENOTA ZA GLASNOST SREDOZEMSKA DRŽAVA			
DRŽAVNI PRAVNIK							PRJNI OKLEP KIRASIRJEV					MEJNI PREHOD Z AVSTRILJO ZNAČAJ			24			NAZIV NEGATIVEN ION			7	OGRAJA	AMERIŠKI IGRALEC (CHUCK)
GLASBENIK NIŽETIČ					OSTROSTRELEC (ZARG.) HRAM, SVETIŠČE VNUTJE SLUŽNICE					12	KRACA, ČAČKA PAPIRINA ETIKETA					ZAČIMBNA RASTLINA AMERIŠKI GLASBENIK (CARLOS)							
OKAJAMA OLANO PRIOR SANTANA TARANTAS	GRELNİK ZA VODO	LISASTA KRAVA NOTRANJE POHIŠTVO			20			VRSNA COLNA LETOVIŠČE PRI UMAGU					ANG. NOGOMETNI KLUB KLIC, POZIV					18			GEORGE ORWELL MESTO NA JAPONSKEM		
PSIHOLOGINJA MOŠKRIČ	9						DRŽAVA NA SEVERU ZDA						27	GLASBENIK KOVAČIČ ENKA, ENA					ST. ENOTA ZA TLAK TEŽA OVOJNINE			16	
OBSEŽEN SPIS REFERAT							MENIČNO JAMSTVO NAŠA PUNK SKUPINA		14			MEDICINSKA PRECEPKA SHAKESPEAROV KRALJ					REŽISER VAVRA KRAJ PRI KOČEVJU						
JURE ROVAN		GR. JUNAK, AJAS MESTO V SRBIJI						NASILNA TATVINA		NOVINARKA BATISTA ŠTADER					1000 KILOGRAMOV PERZIJSKI VLADAR	21					GLASBENIK SMOLAR SL. PEVEC (O. N.)		
UGAŠENI DELCI PREMOGA		5	SAMOSTANSKI PREDSTOJNIK LANTAN							VODNA PTICA IGOR LIKAR		17							ČILSKI PISEC (MANUEL) RENATA SALECL				10
PISATELJ ZOLA						NAŠA VOKALNA SKUPINA							SISTEM SNEMANJA NA ŠIROKO FILMSKO PLATNO					3				SLOVENSKI GLASBENIK (SLAVKO)	NAVJE
NAPRAVA, KI MERI HITROST VOZIL						DVOJNI KOZOLEC (NAREČNO)	11						REKA V TURČIJI, ARAS						GL. MESTO JORDANJE KRAMA, NAVLAKA				

Odkrijte svobodo
Osupljivi SUV modeli v posebni ponudbi

Prihranek do **3.000 EUR***

Bon staro za novo **500 EUR**

Emisije CO₂: 225–37 g/km. Kombinirana poraba goriva: 8,1–4,2 l/100 km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. *Prihranek vključuje popust na vozilo, ki se razlikuje glede na model vozila in BONUS v obliki znižanja maloprodajne cene vozila v vrednosti do 1000 EUR z DDV do katerega je leasingojemalec upravičen v primeru sklenitve pogodbe o finančnem leasingu / kreditu / operativnem leasingu pri družbi Porsche Leasing SLO d.o.o. firma za leasing, Ljubljana in zavarovanju vozila preko zavarovalnega zastopnika družbe Porsche Zavarovalno Zastopništvo d.o.o. (permanently zavarovanje avtomobilskega kaska pri zavarovalnici Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji ter permanentno obvezno avtomobilsko zavarovanje pri Zavarovalnici Sava d.d.) pod pogoji akcije VWBON_2021. Več na www.porscheleasing.si. Ponudba velja do vključno 30.6.2021. Slike so simbolne.

AH VRTAČ

Šuceva ulica 28, 4000 Kranj | T: 04/2700 269 | www.avtohisavrtac.si

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	

Zmagovalci Malih sivih celic

Učenci Osnovne šole Križe Zala Bitežnik iz osmega razreda, Katarina Langus iz sedmega razreda in Aljaž Erman iz devetega razreda so pod mentorstvom Andreje Polanšek zmagali v letošnji sezoni oddaje Male sive celice. V finalu so premagali ekipo Osnovne šole Center iz Novega mesta.

MAŠA LIKOSAR

Križe – V letošnji sezoni se je v oddajo Male sive celice prijavilo 263 ekip iz 142 šol, od tega se je v studijski del uvrstilo le 32 najboljših ekip. Zala, Katarina in Aljaž so si priborili pet zmag, poleg Novomeščanov so premagali še ekipe iz Šentjurja, Celja, Spodnje Poljskave in Logatca. »Konkurenca je bila res močna, a odlika naše ekipe je bila hitrost in usklajenost, odlično matematično in logično razumevanje ter izjemno besedno sporazumevanje,« je pojasnila mentorica Andreja Polanšek in dodala, da so se učenci še posebno izkazali na področjih matematike, zgodovine, geografije in umetnosti, kjer so prejeli tudi brihtolina. »Vprašanja niso tipično šolska, zahtevajo vsesplošno razumevanje dogajanja v svetu, široko razgledanost in odprtost. Poleg tega sta bila Aljaž in Katarina zelo složna pri labirintu,« je še povedala.

Ekipe se je od septembra dalje pripravljala enkrat do dvakrat tedensko, vadili so premetavanje črk, besedne veščine in labirint. »Na začetku smo imeli veliko treme. Vprašanja so bila težka,

Zmagovalci letošnje sezone Malih sivih celic Katarina Langus, Aljaž Erman in Zala Bitežnik z mentorico Andrejo Polanšek (levo) in voditeljem oddaje Nikom Škrlecem (desno) / Foto: Tina Dokl

najtežja so bila s področja fizike. Zmage nismo pričakovali in občutki ob razglasitvi so bili res izjemni,« so povedali zmagovalci, ki se tudi sicer redno udeležujejo šolskih tekmovanj in prejema zlate priznanja.

Učenci OŠ Križe že vrsto let tekmujejo v Malih sivih celicah, a le enkrat jim je uspel preboj v studijski del. Tokrat pa je njihova ekipa prvič zmagala, kar je po besedah ravnateljice Erne

Meglič velik uspeh za celotno tržiško občino. »Učenci so pokazali res veliko znanja, ki so ga pridobili tako v šoli kot domačem okolju. Podpora staršev je ob tem zelo pomembna, zagotovo pa ne bi bili deležni takega uspeha brez mentorice, ki jih je vseskozi usmerjala in motivirala,« je dejala ravnateljica.

Za nagrado so prejeli t.i. možganski bon, ki jim je prinesel izlet po Sloveniji,

na Dunaj, taborjenje in druga darila. Po njihovih besedah pa jim največ pomeni, da so si v svojo zakladnico izkušenj dodali še eno, ki jim bo za vedno ostala v spominu. »Epidemija je šolsko leto precej okrnila in naši nastopi v oddaji so zelo popestrili dogajanje na šoli. Vsi so jih spremljali in navijali za nas,« je še povedala mentorica. Po zmagi je ekipo OŠ Križe sprejel tudi tržiški župan Borut Sajovic.

Kopa na razstavi v Žlebeh

Žlebe – Galerijo pod kozolcem v Žlebeh krasijo nove fotografije. Sredi maja so odprli razstavo fotografij profesionalnega fotografa Tomija Lombarja, ki nosi naslov Kopa. S tem se je začel nov krog razstav na prostem v medvoški občini. Iz Žleb se vsaka najprej preseli v središče Medvod, nato pa še v Zbilje. Ideja je dobro zaživela, za kar gredo zasluge v prvi vrsti Ladislavu Vidmarju iz TD Žlebe - Marjeta, ki je pripravilo tudi tokratno razstavo. Fotografska pot Tomija Lombarja je dolga več kot tri desetletja, razstava pa prikazuje, kako je s fotoaparatom med kuhanjem kope spremljal Petra Škofa, po domače Kebrovega Petra, sovaščana iz Žleb. V objektiv je ujel poučno in zanimivo zgodbo. Tradicija oglarstva je že skoraj zamrla. Z njim se ukvarja le še peščica oglarjev in med njimi več kot desetletje Peter Škof. Vsako leto pridela okrog tone kakovostnega oglja, postopek pa zahteva veliko znanja, časa in predanosti delu. Vse to si obiskovalci Žleb lahko ogledajo na razstavi. Kopa je že deseta razstava fotografij v Galeriji pod kozolcem v Žlebeh.

Ladislav Vidmar in Vanja Ločniškar iz TD Žlebe - Marjeta ter avtor fotografij Tomi Lombar (desno) ob odprtju nove razstave v Galeriji pod kozolcem v Žlebeh / Foto: arhiv društva

Za dober namen

IGOR KAVČIČ

Kranj – V dobrodelni akciji z naslovom Ta dobra večerja restavracije in nevladne organizacije združujejo moči za dober namen. V akciji s simboličnim prispevkom pet evrov spodbujajo ljudi, da podprejo nevladnike pri njihovih prizadevanjih za boljšo družbo in si priborijo gurmansko doživetje za dve osebi. Svojo srečo bodo ljudje lahko preizkusili kar devetkrat – v akciji namreč sodeluje osem restavracij in ena trgovina iz vse Slovenije.

V sodelovanju z nevladno organizacijo Zavod Tri, zavod za trajnostne skupnostne prakse, iz Škofje Loke so se v Trgovini Krajček iz Kranja odločili, da v okviru akcije organizaciji Balkan

River Defence pomagajo v boju za prosto tekočo Savo. S simbolično donacijo lahko podprete akcijo, Trgovina Krajček pa bo med vsemi sodelujočimi izžrebala srečnico oziroma srečneža in ga nagradila s košarico dobrot. Akcija poteka v tem tednu na Facebooku na straneh CNVOS in sodelujočih restavracij, trgovine ter nekaterih sodelujočih organizacij. Za sodelovanje je torej treba obiskati profil Trgovine Krajček na Facebooku, kjer so na voljo vsa pojasnila o akciji, ki traja še do nedelje, 30. maja, do polnoči. Akcijo Ta dobra večerja je sofinanciralo ministrstvo za javno upravo iz Sklada za NVO v okviru Javnega razpisa za podporno okolje za razvoj nevladnih organizacij 2019–2023.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: **SLADKANJE S ČOKOLADNIM PECIVOM**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 11. maja 2021, so: **Pavle Benedik** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR), **Nela Tačič** iz Spodnjih Dupelj in **Sandi Pogačar** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Več kot sanje/Jaz, midva, mi). Nagrajencem čestitamo!

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

TURISTIČNI BONI – DOLENJSKE TOPLICE: 13. 6.–18. 6.; **SPREJEMAMO ZA JESENSKE TERMINE: STRUNJAN, BERNARDIN, BANOVC, ŠMARJEŠE TOPLICE, RADENCI, MORAVSKE TOPLICE. MORJE: DALMACIJA – DUGI OTOK:** 2.–9. 7., 5.–12. 7., 9.–14. 7., 12.–22. 7., 14.–24. 7., 22.–30. 7., 30. 7.–6. 8., 14.–18. 8., 18. 8.–26. 8., 26. 8.–3. 9.; **LASTOVO:** 19.–27. 6., 27. 6.–4. 7., 7.–14. 8., 11.–19. 9.; **OREBIČ:** 22. 6.–29. 6., 2. 9.–9. 9. **SPREJEMAMO PRIJAVE. www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLET

Na Talež

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 3. junija, na pohodniški izlet na Talež. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Globusa. Vstopni postaji bosta še pred Eurospinom in na Kokrici. Hoje bo za od tri do tri ure in pol, višinske razlike je 280 metrov. Priporočljive so pohodne palice in primerna obutev. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 31. maja.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v torek, 1. junija, na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Golo Brdo pri Medvodah–Kranj. Odhod bo ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Pot je srednje zahtevnosti, dolga 45 kilometrov. Obvezna je kolesarska oprema s čelado.

Češnjeva pot Črnica v Goriških brdih

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v soboto, 5. junija, organizira pohod po Češnjevi poti Črnica (Pohod od češnje do češnje) v Goriških brdih. Potek poti: vinska klet Brda Dobrovo–Štaloni–dolina potoka Šebeč–kapelica v Šlovrncu–dolina potoka Kožbanjšček–Hruševlje–Neblo–Vajta–ob potoku Reke–Fojana–Kozlink–Na vrhu–grad Dobrovo–vinska klet Brda Dobrovo. Skupne zmerne hoje bo od tri do štiri ure. Informacije in prijave zbira do četrтка, 3. junija, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Štefanja gora–Davovec

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje vabi svoje člane na pohod v torek, 1. junija. Zbirno mesto bo pred AMD Cerklje ob 8. uri. Smer pohoda je Štefanja gora–Davovec.

Potrebuje pohodne čevlje in palice. Pohodniki bodo upoštevali priporočila NIJZ. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek, 3. junija.

OBVESTILA

Bovling

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi svoje člane na trening bovlinga, ki bo vsak četrtek ob 15. uri v gostilni Johanca v Britofu. Za dodatne informacije pokličite vodjo sekcije Franca Erjavca na telefon: 051 344 494.

KONCERTI

Koncert New Swing Quarteta

Tržič – Tržiški muzej v sodelovanju s programske vodjo Romano Krajncan in podporo Občine Tržič že sedmo leto za pored pripravlja Glasbene večere v Tržiškem muzeju. Prvi letošnji koncert bo na sporedu prihodnji petek, 4. junija, ob 20.30. Nastopil bo legendarni New Swing Quartet, ki se ponša s svetovnim slovesom ene najboljših gospel skupin.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Novo življenje

Pomlad je čas prebujanja in novih začetkov, ko tudi živali poskrbijo za svoj zarod. Skotijo ali izvalijo se drobceni mladički in nekatere imamo ljudje priložnost opazovati. Če imate tudi vi doma zarod mladičev, muckov, kužkov ali kakšnih drugih živali ali če opazujete ptičke, čmrlje, veverice ..., kako gnezdiijo v naravi, svoja opažanja zapišite in nam zgodnico o novem življenju pošljite za objavo. Zgodbi lahko dodate tudi fotografijo in vse skupaj pošljite na e-poštni naslov koticek@g-glas.si ali po običajni pošti na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

V zameno boste dobili **krpo iz mikrovlaknen**, da boste za svojimi živalci lahko pobrisali kakšno lužico. Vabljeni k sodelovanju!

Nagrada igra je namenjena naročnikom in bralcem Gorenjskega glasa in bo potekala od 4. do 28. maja 2021. Prispevki bodo objavljeni v Kotičku za naročnike in bodo podpisani z vašim imenom in krajem bivanja.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

PROSIMO, DARUJTE KRI!

Maleči krvi Slovenije – Območno združenje Kranj vas vabijo vabi na krvodajalski akciji, ki bo potekala:

V GASILSKEM DOMU DUPLJE
V ČETRTEK, 3. 6. 2021 od 7. do 13. ure ter
V DOMU KRAJANOV PRIMSKOVO
V TOREK, 8. 6. 2021 od 7. do 13. ure

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII!
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

Krvodajalcem se zahvaljujemo za odloč, razumovanje ter upoštevanje vseh preventivnih zaščitnih ukrepov.

www.daruj-kri.si

#CepimoSe
www.cepimose.si

NALEZIMO SE
**DOBRIH
NAVAD**

CEPIMO SE

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti.

NEPREMIČNINE STANOVANJA

PRODAM

STANOVANJE v Stražišču pri Kranju, 55 m², blizu šola, lekarna, pošta, vrtec, zdrav. postaja, tel.: 040/129-972

21001332

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

ODDAM

NA Primskovem, v pritličju dvostanovanjske hiše, mladi tričlanski družini odamo prenovljeno stanovanje, 70 m² s shrambo, garažo, balkonom in atrijem. Cena 650 EUR, tel.: 041/732-476

21001322

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o. Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00 e-mail: info@loka-nepremicnine.si

POSESTI

PRODAM

PARCELA, nezazidljiva, Tenetiše, 2.356 m², del na ravnini, parkirišče, potok, 15.000 EUR, tel.: 040/163-302

21001172

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

PISARNE, Koroška cesta, Kranj, tel.: 041/361-100

21001094

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

DACIO 1000, letnik 2019, metalne barve, prevoženo 9.000 km, kot nova, garazirana, bencin, tel.: 031/308-540

21001347

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Druhovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504

21001340

MOTORNÁ KOLESA

PRODAM

MOTOR BMW, letnik 2006, prevoženo 53.000 km, vsa oprema, cena 3.500 EUR, tel.: 04/51-46-808, 041/772-647

21001338

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

NOV avtonosilec za 3 kolesa za na vlečno kljuko, ugodno, tel.: 04/23-32-007, 041/429-914

21001345

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675

21001105

TEHNIKA

IŠČEM

ALI imate kakšen radio, ki ga ne potrebujete več – bi mi ga odstopili? Tel.: 041/220-856

21001350

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CEPILEC za debela polena dolžine 40 cm, z mizo, 3-fazni motor, tel.: 040/332-590

21001357

GRABENI MATERIAL

PRODAM

BOROVE deske, 4 m³, tel.: 040/715-048

21001328

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

21001099

DRVA – bukova ali gabrova, suha, možna dostava, tel.: 031/616-879

21001339

SUHA bukova in mešana drva ter butare, tel.: 031/826-621

21001344

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

2 novejša, ohranjena jogija, 90 x 190 cm, trda, cena 150 EUR, prevleke iz čistilnice, tel.: 04/23-12-094

21001360

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

HLADILNIK s 40-litrskim zamrzovalnikom, nov, nerabljen, cena 150 EUR, tel.: 04/51-22-387

21001325

MESOREZNIČO Reber 600 w, s krajšim polžem, kovinskimi zobmi in posodo, cena 200 EUR, tel.: 030/747-132

21001356

HOBII

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936

21001104

ZNAČKE – če jih imate in jih ne potrebujete, me pokličite, sem zbiratelj, tel.: 041/890-840

21001353

LOTO

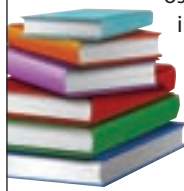
Rezultati 42. kroga – 26. maj 2021
4, 12, 13, 24, 27, 29, 35 in 7

Loto PLUS: **1, 3, 6, 8, 9, 17, 27 in 39**
Lotko: **1 7 3 8 6 3**

Sklad 43. kroga za Sedmico: **3.110.000 EUR**
Sklad 43. kroga za PLUS: **50.000 EUR**
Sklad 43. kroga za Lotko: **100.000 EUR**

Razmišljanja o knjigah

Koronačas je kot nalašč za branje tako Gorenjskega glasa kot knjig. Če ste prebrali kakšno knjigo, ki vam je posebno ostala v spominu, napišite kratko obnovo in nam jo pošljite na koticek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Veseli bomo vaših prispevkov, ki bodo objavljeni v Kotičku za naročnike.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Seksi pite je knjiga posvečena ljubiteljem hitrih in enostavnih receptov. Vsebuje 40 preverjenih receptov za sladke, slane, presne, mesne in veganske pite. Pite so slastne, preproste za pripravo in očarajo z bogato kombinacijo okusov in različnimi načini priprave. Postrežemo jih lahko kot sladico, prigrizek, glavno jed ali prilogo.

Mehka vezava,
145 x 210 mm,
90 strani

11
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Avtorica nazorno predstavi pripravo najrazličnejših vrst testa za testenine (jajčno testo, kamutovo testo, zeliščno testo, ajdovo testo, olepotičeno testo,...).

Prav tako nas nauči tudi oblikovanja različnih testenin (od rezancev do možnjčkov, špiclev...).

160 strani, 17 x 23 cm, trda vezava

15
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

8 mesecev brejo kravo simentalko, tel.: 041/875-801

21001329

9 MESECEV brejo telico ali kravo po izbiri, tel.: 041/378-771

21001341

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in bele pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113

21001102

ČB telice, breje, tel.: 031/876-542

21001349

JARKICE – rjave kokoši v začetku nesnosti, lastna vzreja. Dostavljamo po Gorenjski. Kmetija Šraj, Robert Šraj, Čadramska vas 19, Poljčane, tel.: 031/751-675

21001166

KLETKO za rejo japonskih prepelic, rabljeno, tel.: 041/203-564

21001363

PRAŠIČE, težke od 40 do 120 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in dostava, tel.: 041/455-732

21001096

TELICO ali kravo simentalko, v 8. mesecu brejosti, tel.: 040/878-848

21001358

TELICO simentalko, brejo 6 mesecev, pašno, tel.: 041/358-030

21001365

TELIČKO ČB, tel.: 041/515-609

21001323

VOLA LS, starega 16,5 meseca, pašnega, Bohinj, tel.: 041/536-878

21001355

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

21001327

OSTALO

PRODAM

SENO v kockah, kvalitetno, brez umetnih gnojil, možna dostava, Žirovnica, tel.: 041/527-983

21001354

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

REDNO zaposlimo osebo za delo v kavarni ob gozdu. Delavnik je vnaprej določen z možnostjo dela večinoma dopoldan. Možnost nadpovprečnega zaslužka. Okrepčevalnica Stan, d.o.o., Zbiljska c. 8, Medvode, tel.: 031/402-114

21001284

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloje, lamelne zavese, plise zavese, komar-niki, markize, www.asteriks.net 21001100

ADAPTACIJA – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

21001315

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

21001327

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

21001103

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636

21000737

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

21001097

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 041/759-088

21001098

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, 041/294-279, tel.: 041/589-996

21001249

RAZNO

PRODAM

3 poslikane panje, kimpež, 3-satno točilo in 2 jagenjčka, tel.: 041/758-972

21001359

GUMIVOZ z dero in lojtrnicami, lepo ohranjen, tel.: 04/51-81-447, 031/299-952

21001352

NOVO manjšo motorko, meč 30 cm, 4 ks, in nove pohodne čevlje, št. 43, tel.: 041/364-504

21001348

PLASTIČNO cisterno za olje – kurilno, nafto ali odpadno vodo, 3.600 litrov, staro 5 let, tel.: 031/308-540

21001346

TRAK za transportiranje raznih predmetov, v višino 8 metrov, tel.: 04/59-58-754, 051/458-346

21001336

ZRAČNO puško, Widia klina za cirkular, žensko kolo na 21 prestav, tel.: 041/364-504

21001342

www.gorenjsiglas.si

V knjigi **Sladko je raj** boste našli 53 preprostih receptov za presne in pečene slaščice na rastlinski osnovi iz vsem dostopnih sestavin, ki vas bodo popeljale v raj.

112 strani

15 EUR * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila naša draga

PAVLA JELENC
Lavtarjeva mama iz Golice

Zahvaljujemo se vsem, ki ste bili del njenega življenja. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem za izrečena sožalja in tako veliko spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala za vse darove, hvala za lajšanje zadnjih ur, hvala vsem tistim, ki ste ji lepšali življenje.

Žalujoci vsi njeni

OSMRNICA

Sporočamo žalostno vest, da se je v 98. letu starosti od nas tiho poslovila

ANA HAJNRIHAR
roj. Pozaić
iz Koritnega pri Bledu

Žalujoca hči Majda
Koritno, 25. maja 2021

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

JANEZ GRAŠIČ
iz Kranja

Ob izgubi moža, očeta, ata, brata, strica, bratranca, tasta in svaka se iskreno zahvaljujemo za vsa izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala dr. Damijani Pogačnik Peternel, dr. Luki Veleju, medicinskima sestrama Vesni in Patriciji, patronažni službi ZD Kranj, še posebej višji medicinski sestri Tončki Primc, za oskrbo, zdravljenje in nasvete. Hvala gospodu župniku Lucijanu Potočniku, pevcem Obrtniškega pevskega zbora Kranj in pogrebni službi Komunale Kranj za lepo opravljen pogrebni obred. Od njega smo se poslovili v krogu družine in prijateljev na krajnskem mestnem pokopališču. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Žalujoci vsi njegovi

Vsa toplina tvojega srca in vsa tvoja ljubezen ostajata za vedno z nami.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre, tete in sosede

ANE NOGRAŠEK
rojene Cof iz Predoselj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste se prišli posloviti od nje, jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče in svete maše. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke, citrarju in pogrebni službi Navček.

Žalujoci vsi njeni

Dober, plemenit človek, ki je z nami živel, nam ne more biti odvzet, kajti v našem srcu je zapustil svetlo sled svoje dobrote in plemenitosti.
(Thomas Carlyle)

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je po hudi bolezni prežgodaj zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedi in brat

MIHAEL POTOČNIK

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, bivšim sodelavcem, prijateljem, motoristom MzM in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in sveče ter za vse molitve in svete maše. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju ZD Škofja Loka, SB Jesenice in OI Ljubljana za njegovo zdravljenje. Zahvaljujemo se PGD Bukovica za svečano spremstvo na njegovi zadnji poti, g. Klemenu Štibljju in g. Jerneju Nastranu za lep poslovljni govor. Iskrena hvala g. župniku Damjanu Proštu in g. patru Niku Žvoklju, cerkvenim pevcem in pogrebni službi Akris za lepo opravljen pogrebni obred. Še enkrat iskrena in pristrčna hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: žena Minka, sin Niko, sin Benjamin z Veroniko in vnuk Nejc ter Srečko, Marinka in Jožica z družinami

V 86. letu starosti se je poslovila naša draga

MARICA ŠTER

Na poslednjo pot jo bomo pospremili v soboto, 29. maja 2021, ob 14. uri na mestnem pokopališču v Škofji Loki. Na dan pogreba bo žara od 11. ure v poslovljni vežici.

Žalujoci: mož Janez, sinova Iztok in Samo z družinama, vnuki in pravnuki

Nadgradnja železniške proge je v polnem zamahu

Obnova železniške proge od Lesc do Jesenic intenzivno poteka, in to tako podnevi kot ponoči. Več je hrupa, občasno je moten promet, nekatere občinske ceste so delno ali v celoti zaprte.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Na odseku železniške proge od Lesc do Jesenic so dela v polnem zamahu. Potem ko je država dobila dodatna sredstva tudi za nadgradnjo tega odseka, je izvajalec takoj začel dela,

saj se mudi, glavčina mora biti izvedena v času popolne zapore železniške proge med Kranjem in Jesenicami. Ta naj bi trajala do 10. julija, a se lahko zgodi, da jo bodo nekoliko podaljšali.

Dela potekajo praktično nepretrgoma, podnevi in

ponoči, kar povzroča tudi več hrupa. Občina Jesenice je tako že prosila občane za razumevanje. »V bližini proge bodočasne deponije gradbenega materiala, s cestne mreže bodo vzpostavljeni gradbiščni dostopi. Zato bodo Jesenice vsaj dva

meseca posebej obremenjene tako s težkim tovornim prometom kot s hrupom, zato občane in občanke prosimo za razumevanje,« je dejal župan Blaž Račič.

Podobno je v žirovniški občini, kjer je zaradi del moten promet na nekaterih cestah, občinska cesta pod železniškim nadvozom pa bo do konca julija popolnoma zaprta.

Prav tako do konca julija bo prihajalo do občasnih delnih ali popolnih zapor občinske ceste skozi Lesce pri železniškem prehodu.

Glavnino del bodo opravili do konca julija, sicer pa je rok za izvedbo vseh del 16 mesecev, torej morajo biti zaključena do konca poletja 2022. Stala bodo več kot 70 milijonov evrov.

Po končani investiciji se bosta povečali zmogljivost železniške proge in varnost prometa, skrajšal se bo čas potovanja, zaradi namestitve protihrupnih ograj pa se bo bistveno zmanjšal tudi hrup za lokalne prebivalce ob železniški progi.

Veliko gradbišče je tudi v Žirovnici, kjer so tire že odstranili, dela pa intenzivno potekajo.

Novak novi direktor gledališča

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svet je v sredo za novega direktorja Prešernovega gledališča v Kranju v naslednjem petletnem mandatu imenoval gledališkega režiserja Jureta Novaka, ki je bil med drugim umetniški vodja Gledališča Glej, vodi lastni zasebni zavod Poza ter je ustanovni član in podpredsednik

Društva gledaliških režiserjev. Na razpis so sicer prispele štiri vloge, po opravljenih razgovorih pa je najbolj prepričan prav Novak, ki je predhodno dobil tudi soglasno podporo strokovnega sveta, sveta zavoda in kolektiva Prešernovega gledališča. Dosedanja dolgoletna direktorica Mirjam Drnovšček se na razpis ni prijavila. Vodenje gledališča bo Novak prevzel

konec junija. »Na tem mestu bo nasledil izjemno uspešno direktorico Mirjam Drnovšček, ki je naše gledališče vodila deset let in ga postavila v vrh slovenskih gledališč. Jure bo v sodelovanju z dolgoletno vodjo umetniškega oddelka Marinko Postrak gledališče vodil tudi umetniško. Mirjam smo iskreno hvaležni za vse, kar je dala našemu gledališču, Juretu

Jure Novak / Foto: arhiv PGK

pa izrekamo dobrodošlico in mu želimo uspešno delo,« so sporočili iz Prešernovega gledališča.

Jezero »olajšali« za pol tone odpadkov

MATEJA RANT

Bled – Društvo za podvodne dejavnosti Bled (DPD Bled) je pod okriljem Slovenske potapljaške zveze in v sodelovanju z Ribiško družino Bled, Občino Bled in Infrastrukturo Bled minulo soboto 28. leto zapored pripravilo čistilno akcijo Blejskega jezera in njegove okolice. Pri čiščenju je sodelovalo okrog petdeset prostovoljcev, potapljače pa je v okviru svojega projekta Razmišljanje EKologično tretjič podprlo tudi podjetje Spar Slovenija. V okviru čistilne akcije so iz jezera potegnili približno pol tone odpadkov, so

sporočili organizatorji. Med odpadki so se znašli tudi prometni znaki, avtomobilske pnevmatike in kolesa. Predsednik komisije za ekologijo Slovenske potapljaške zveze in član DPD Bled Marko Gajič se je po zaključeni akciji zahvalil vsem prostovoljcem in poudaril, da si želijo ohraniti »naš naravni vodni biser, da ga bodo lahko občudovale in v njem uživale tudi prihodnje generacije«. Poleg odpadkov so iz jezera tudi letos odstranjevali še tujerodno školjko potujočo trikotničarko, saj s tem prispevajo k uravnoveženosti jezerskega ekosistema, je še pojasnil Gajič.

Del odpadkov iz Blejskega jezera / Foto: arhiv organizatorja

Čistilne akcije tako in drugače

Stiška vas – V minulih tednih smo tudi v Gorenjskem glasu poročali o številnih čistilnih akcijah, ki so potekale po Gorenjskem in na katerih so udeleženci poskrbeli, da je narava spet nekoliko čistejša kot prej. Malo drugače kot večina pa se je spomladanskega čiščenja lotil neznanec, ki je zakrivil nesnago, ki si jo lahko ogledate na fotografiji. Kot pravi bralec, ki nam je fotografijo poslal, je odpadke odložil kar v bližini Stiške vasi. Zagotovo je s tem ocedil svoj dom, s svojim ravnanjem pa poskrbel še, da bodo takšne in drugačne čistilne akcije, kot kaže, še dolgo aktualne.

Odstopila je ministrica Lilijana Kozlovič

Ljubljana – Potem ko je vlada sprejela razveljavitev postopka izbire dveh evropskih delegiranih tožilcev in sprejela odločitev, da se postopek ponovi, se je ministrica za pravosodje Lilijana Kozlovič odločila za odstop in včeraj odstopno izjavo poslala predsedniku vlade Janezu Janši. Kozlovičeva meni, da je sklep vlade strokovno neutemeljen, ministrstvo je namreč po njenem postopku izpeljalo zakonito in v skladu z nacionalno zakonodajo in evropsko uredbo. Postopek imenovanja dveh tožilcev se vleče več mesecev, ker naj bi bila kandidata, ki ju je za ta položaj predlagal državnotožilski svet, Matej Oštir in Tanja Frank Eler, moteča za Janeza Janšo. Lilijana Kozlovič od strokovno izbranih kandidatov ni želela odstopiti.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno z občasno oblačnostjo. Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo in popoldanskimi plohami. V nedeljo bo spremenljivo z občasnim dežjem.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

7/20 °C

SOBOTA

10/20 °C

NEDELJA

10/21 °C

